

Studiju virziena “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”

Studiju programmas
“Eiropas biznesa studijas”
raksturojums

par 2022./2023. studiju gadu

Studiju programmas direktors

Inese Kukle

Saturs

1.	Studiju programmas raksturojošie rādītāji.....	4
1.1.	<i>Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas studiju gada ietvaros.</i>	4
1.2.	<i>Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums.</i>	7
1.3.	<i>Apraksts un analīze par īstenotajām studiju formām.</i>	9
1.4.	<i>Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, mērķauditorija un tās atbilstība esošajām studiju formām, analīze par absolventu nodarbinātību.....</i>	12
1.5.	<i>attēls. Izmaiņas studiju maksā procentos pret iepriekšējo pārskata periodu.....</i>	13
1.6.	<i>attēls. Izmaiņas EBS studiju cenā trīs studējošo kategorijās pret iepriekšējo pārskata periodu.</i>	14
1.7.	<i>attēls. EBS programmas absolventu skaita dinamika par pēdējiem trīs gadiem.....</i>	15
1.8.	<i>attēls. EBS programmas absolventu nodarbinātības statistika par 2021.-2022. kalendāro gadu (CSP, 2021; 2022).....</i>	16
2.	Studiju saturs un īstenošana.....	20
2.1.	<i>Studiju programmas satura analīze.....</i>	20
2.2.	<i>Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu.....</i>	31
2.3.	<i>Prakses nodrošinājums, prakses darba organizācija un rezultātu analīze, ja studiju programmā ir paredzēta prakse.....</i>	31
2.4.	<i>Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.....</i>	35
2.5.	<i>Studējošo ienākošā un izejošā mobilitāte studiju programmas ievaros.....</i>	38
2.6.	<i>Audita, monitoringa un aptauju novērtējumi un to rezultātu analīze programmas kontekstā.....</i>	40
2.6.1.	<i>Studiju kursu Moodle vietņu audita rezultātu analīze.....</i>	40
2.6.2.	<i>Studiju kursu vērtējumu objektivitātes monitoringa analīzes rezultāti.....</i>	40
2.6.3.	<i>Studējošo atbiruma un tā iemeslu analīze.....</i>	41
2.6.4.	<i>Studējošo studiju kursa (t.sk. mācībspēka) novērtēšanas analīze.....</i>	41
2.6.5.	<i>Studējošo ikgadējās anketēšanas rezultātu analīze.....</i>	44
2.6.6.	<i>Studiju programmas novērtējums.....</i>	44
2.6.7.	<i>Noslēguma darba izstrādes procesa novērtējums.....</i>	44
3.	Studiju programmas resursi un nodrošinājums.....	45
3.1.	<i>Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai.....</i>	45

3.2.	<i>Studiju maksas konkurētspējas novērtējums</i>	45
4.	Mācībspēki	51
4.1.	<i>Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums</i>	51
4.2.	<i>Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums, to ietekme uz studiju kvalitāti</i>	51
4.3.	<i>Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums</i>	54
5.	Būtiska informācija par studiju programmu.....	55
5.1.	Studiju programmas padomes darbība.....	55

1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

1.1. *Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas studiju gada ietvaros.*

Tabulā 1.1. atainotas programmas “Eiropas biznesa studijas” galvenās parametru vienības, kā arī pārskata perioda veiktās izmaiņas un/ vai precizējumi:

Tabula 1.1.

Studiju programmas „Eiropas biznesa studijas” raksturojošie parametri

Parametri	Eiropas biznesa studijas	
Studiju virziens	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	
Studiju programmas nosaukums	Eiropas biznesa studijas	
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	42345	
Studiju programmas veids un līmenis	Profesionālā bakalaura studiju programma; 6.iegūstamais kvalifikācijas līmenis	
Piešķiramais grāds un kvalifikācija	Profesionālais bakalaura grāds Eiropas biznesā/ kvalifikācija: uzņēmuma vadītājs	
Studiju programmas kredītpunktu skaits	160 KP	240 ECTS
Studiju programmas veids, forma un ilgums	pilna laika klātie	4 gadi
Studiju programmas īstenošanas valoda	angļu	
Studiju programmas direktors un kontaktinformācija	Inese Kukle e-pasts: inese.kukle@riseba.lv Tālrunis: +371 26607809	
Studiju programmas mērķis	Caur specializētu, starpdisciplināru zināšanu un kritisku izpratni biznesā, sekmējot jaunu prasmju un kompetenču attīstību, sagatavot starptautiska mēroga biznesa vadītājus un potenciālos līderus, kas spēj strādāt pasaules mēroga un starpkultūru vidē. Programmu realizējot Latvijā, garantēt izpratni gan par vietējā, gan Eiropas līmeņa uzņēmējdarbību un sniegt kopainu uz mūsdienu biznesa vadības procesiem un praksi.	
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot studējošajos izpratni par uzņēmējdarbību Eiropā, tās zinātnisku un praktisku vadību, kā arī attīstīt ekonomisko procesu analīzes iemaņas; 2. Veidot studentos prasmes un iemaņas vadībinības izmantot praktiski, identificējot, analizējot un risinot uzņēmējdarbības problēmas; 3. Nodrošināt studentiem iespēju apgūt vismaz trīs Eiropas Savienības valodas; 4. Veidot studentos prasmes pārzināt komercdarbības vidi Latvijā un Eiropā; 	

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Attīstīt studentos prasmes mūsdienu informāciju tehnoloģiju lietošanā; 6. Nodrošināt studentiem zināšanas ekonomikas datu apkopošanā un interpretācijā; 7. Veidot studentos prasmes iekļauties un strādāt uzņēmuma kultūrvidē; 8. Nodrošināt izpratni par dažādām Eiropas kultūrām un starp kultūru komunikāciju; 9. Attīstīt studentos prasmes pielietot teorētiskās zināšanas praktisku, ar biznesu saistītu problēmu risināšanā; 10. Veidot studentos prasmes veikt patstāvīgus pētījumus izvēlētajā studiju apakšnozarē un rezultātus apkopot bakalaura darbā.
Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>1. Zināšanas</p> <p>1.1. Spēj pierādīt pamatzināšanas un specializētās zināšanas uzņēmējdarbības vadībā un ekonomikā, kā arī šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa no šīm zināšanām atbilst augstākā līmeņa sasniegumiem šajā zinātnes nozarē vai profesijā</p> <p>1.2. Spēj izrādīt izpratni par svarīgākajiem jēdzieniem un cēloņsakarībām:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.2.1. Mārketinga, digitālais mārketinga 1.2.2. Finanses 1.2.3. Vadība līderība, psiholoģija, biznesa psiholoģija, komandas darbs 1.2.4. Korporatīvā sociālā atbildība, ilgtspējība, ētika, starpkultūru komunikācija 1.2.5. Uzņēmējdarbības attīstība <p>2. Prasmes</p> <p>2.1. Spēj izmantot iegūtos teorētiskos pamatus un prasmes, lai veiktu profesionālu, inovatīvu vai pētniecības darbu, lai formulētu un analizētu informāciju, problēmas Eiropas biznesā, izskaidrojot un rodot risinājumus gan ar speciālistiem, gan citām iesaistītajām pusēm</p> <p>2.2. Spēj nodrošināt patstāvīgu mācīšanos, vadīt savu vai padoto tālākizglītību un profesionālo izaugsmi, demonstrēt zinātnisku pieeju problēmu risināšanai, uzņemties atbildību un iniciēt, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu darbu, pieņemt lēmumus un atrast radošus risinājumus mainīgos vai nenoteiktos apstākļos</p> <p>2.3. Spēj sazināties vismaz divās svešvalodās rakstiski, klausoties un mutiski</p> <p>3. Kompetences</p> <p>3.1. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un izmantot to, pieņemt lēmumus un risināt problēmas Eiropas uzņēmējdarbības mērogā</p> <p>3.2. Spēj demonstrēt kultūras un starpkultūru izpratni; kultūras atšķirību būtību, spēj veiksmīgi pielāgoties un strādāt multikulturālā vidē; piemīt toleranta attieksme pret daudzveidību</p> <p>3.3. Spēj demonstrēt izpratni par uzņēmējdarbības lomu, palīdzot attīstīt un uzturēt ilgtspējīgu un ētisku praksi sabiedrībā un vidē, kas ir atvērta pārmaiņām un inovācijām. Spēj uzņemties atbildību, piemērot kritisku domāšanu un emocionālo inteliģenci, veikt pašnovērtējumu, pašdisciplīnu un paš-motivāciju personības attīstīšanai.</p>

Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs
Programmas īstenošanas vieta, iestādes nosaukums	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA" Meža iela 3, Kurzemes rajons, Rīga, Latvija, LV-1048

RISEBA rūpīgi nodrošina studiju programmas nosaukuma, piešķiramā grāda, ar to saistīto profesionālo kvalifikāciju, kā arī programmas mērķu, uzdevumu, studiju rezultātu un uzņemšanas kritēriju saskaņotību. Tomēr uz nākamo pārskata periodu (2023./2024.) studiju programmas "Eiropas Biznesa studijas" ietvaros **būtu jāpārskata un no jauna jādefinē** programmā sagaidāmie/ sasniedzamie **studiju rezultāti**, lai tie pilnībā atbilstu pašreizējā darba tirgus un profesionālās vides tendencēm un prasībām, kā arī ar to sasniegšanai nepieciešamie programmas **uzdevumi**. Ļoti nozīmīgs programmas kvalitātes un turpmākās attīstības kontrolpunkts ir **EBS studiju programmas kartēšana**, kas arī ir skrupulozi jāpārskata gan vertikālā, gan horizontālā griezumā. EBS programmas kartēšana nav pārskatīta un atjaunota vismaz pēdējo četru gadu griezumā. Tas ir svarīgs kvalitātes veicināšanas posms, lai virzītos uz tālāku programmas attīstību.

Vertikālais un horizontālais novērtējums bakalaura studiju programmas kartēšanā attiecas uz divām atšķirīgām perspektīvām programmas struktūras un efektivitātes novērtēšanā.

Vertikālais novērtējums:

- Koncentrējas uz studiju programmas komponentu hierarhisku saskaņotību.
- Pārbauda studiju kursu saskaņotību un virzību no ievadkursiem un ievadinformācijas uz augstāku un uz attīstības vērstu līmeni.
- Nodrošina, ka studiju kursu mērķi balstās viens uz otru, nodrošinot loģisku un secīgu zināšanu un prasmju attīstību.
- Tā mērķis ir garantēt vienmērīgu un plūstošu pāreju un satura integrāciju dažādos programmas posmos.

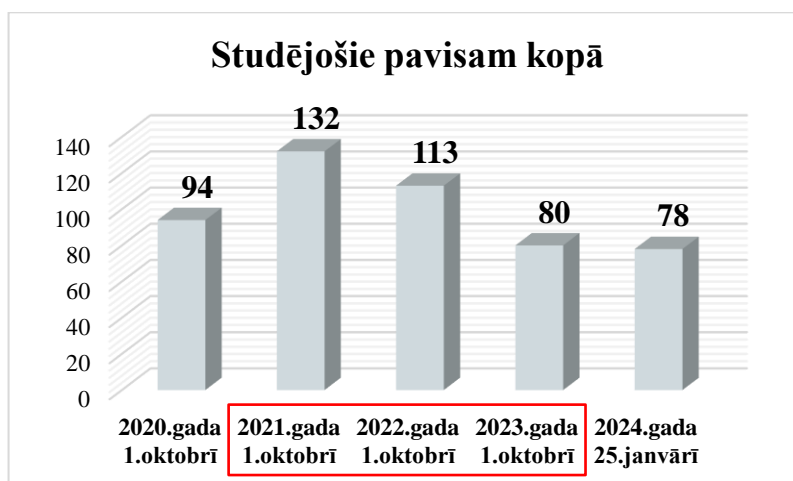
Horizontālais novērtējums:

- Koncentrējas uz studiju programmas plašumu/ visaptverošumu un līdzsvaru noteiktā līmenī.
- Novērtē studiju kursu un tēmu sadalījumu, lai nodrošinātu vispusīgu izglītības pieredzi.
- Pārbauda studiju kursu dažādību, izvairoties no pārmērīga uzsvara uz konkrētām jomām un veicinot visaptverošu izpratni par konkrētu jomu/ nozari.
- Mērķis ir novērst nepilnības vai liekus starpgadījumus studiju programmā, nodrošinot līdzsvarotu nepieciešamo tēmu aptveršanu un apgūšanu.

Rezumējot, vertikālā kartēšana (novērtēšana) nodrošina studiju mērķu loģisku virzību visā programmā, savukārt horizontālā kartēšana (novērtēšana) nodrošina labi noapaļotu un līdzsvarotu studiju priekšmetu aptvērumu katrā bakalaura studiju programmas stadijā. Abas perspektīvas veicina izglītības pieredzes vispārējo efektivitāti un kvalitāti.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums.

Pēc CSP statistikas datiem uz 2022.gada 1.oktobri programmā kopumā studēja **113** studējošie; savukārt, uz 2023.gada 10.oktobri fiksētajiem datiem, kopumā EBS programmā uz doto brīdi studē **80** pastāvīgie studenti. Var secināt, ka salīdzinoši ar 2021.gada studējošo skaita kāpumu, kopējais studējošo skaits šobrīd un pēdējo trīs gadu periodā ir ievērojami sarucis (skat. att.1.1.). Aplūkojot kopējo situāciju augstskolas griezumā, var secināt arī to, ka studentu skaita krišanās pēdējo gadu laikā ir novērojama gandrīz visām studiju programmām un studējošo atbirums un skaita krišanās ir nopietna visas augstskolas tendence, kuru var vērtēt arī kā vienu no lielākajiem draudiem.

1.1.attēls. EBS programmas studējošo skaita dinamika pa pēdējiem trīs gadiem un uz doto brīdi (CSP statistika, 2023).

EBS programmas ietvaros studējošo uzņemšana parasti notiek vasarā; tiek sludinātas tikai Vasaras uzņemšanas, kas tiek uzsāktas jau uzreiz tekošā gada pavasarī jeb uzreiz kā tiek noslēgta Ziemas uzņemšana, tomēr specifiski šajā pārskata periodā par 2022./2023.studiju gadu tika pieņemts vadības līmeņa lēmums atvērt arī Ziemas uzņemšanu (skat. tabulu 1.2.), īpaši orientējoties uz Indijas studentu grupas izveidi. Sadarbojoties ar mūsu starptautiskajiem studentu atlasē un piesaistes aģentiem, **RISEBA mērķis bija piesaistīt vismaz 20 Indijas studentus Ziemas uzņemšanai, taču galu galā tikai 7 veiksmīgi pabeidza imatrikulācijas un uzņemšanas procesu.** Neskatoties uz izaicinājumiem, šis iznākums un ar to saistītā statistika,

galvenokārt, bija saistīta ar vairākiem ārējiem faktoriem. Piemēram, daudzi pieteikuma iesniedzēji saskarās ar šķēršļiem uzturēšanās vīzu iegūšanai vai piedzīvoja ilgstošas papīru kārtošanas procedūras, nevarēja laikā ierasties Latvijā, kā rezultātā ievērojama daļa šīs grupas reflektantu tika pārcelti uz nākamo 2023./2024. akadēmiskā gada (2023.g.) Vasaras uzņemšanu.

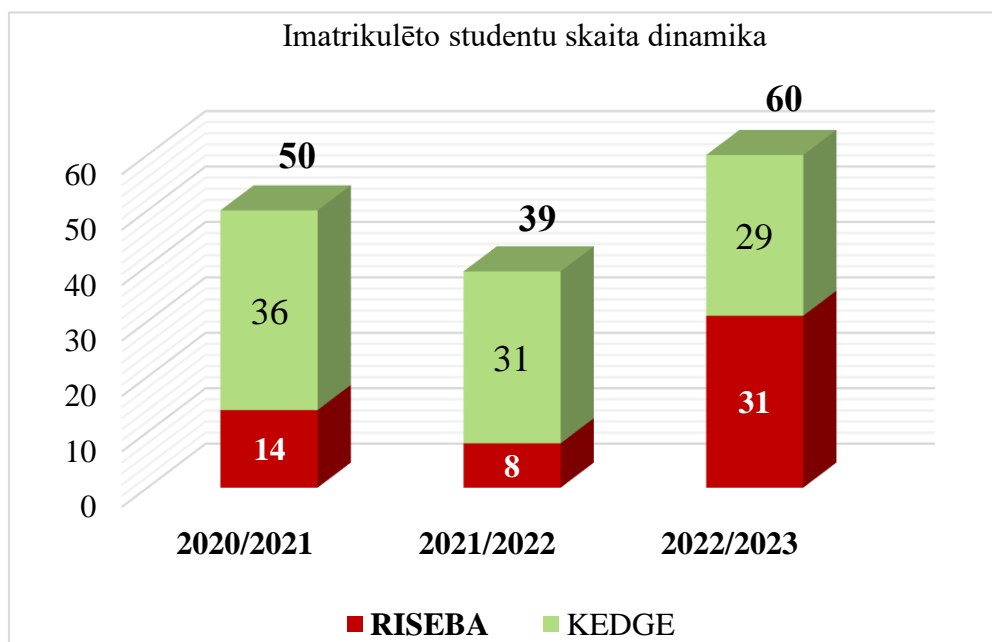
Tabula 1.2.

Statistikas dati par imatrikulētajiem studentiem EBS programmā 2022./2023.studiju gadā

2022./2023. studiju gads	Vasaras uzņemšana		Kopā	Ziemas uzņemšana		Kopā	KOPĀ
	vietējie	ārvalstu		vietējie	ārvalstu		
	imatrikulēto studentu skaits			imatrikulēto studentu skaits			
Eiropas biznesa studijas (angļu plūsma)							
Pilna laika klātie	14	10	24	0	7	7	31

Covid-19 ietekme iepriekšējo gadu statistikas datiem ir manāma (skat. Tabulu 1.3.), īpaši, ja aplūko vietējo studentu uzņemšanu, kura bija ievērojami zema. Pandēmija noteikti bija liels izaicinājums un faktors, ietekmējot studentu izvēli šajā programmu. Studenti varēja izvēlēties izvairīties no attālinātām studijām un pievērsties tradicionālajām klātienē iespējām, vēloties aktīvi piedalīties diskusijās, darba grupās un citās klātienē aktivitātēs.

Nozīmīgs aspekts ir RISEBA, konkrēti EBS programmas, dubultgrāda sadarbība ar pastāvīgajiem, ikgadējiem partneriem Kedge BS, kas neskatoties uz vietējo uzņemto skaita kritumu, programmai ir devusi lielu nozīmi, veidojot pietiekamas (skaita ziņā) studējošo grupas. Dubultgrāda programma nozīmē, ka pēc absolvēšanas students saņem divus diplomus, tostarp arī augstskolas RISEBA diplomu. Tādēļ ir loģiski secināt, ka Kedge skolas studenti ir pilnvērtīga sastāvdaļa RISEBA studentu kopienā. Tādējādi Kedge studenti pilnvērtīgi tiek iekļauti kopējā RISEBA studējošo skaita statistikā (skat. att.1.2. un tab.1.3.).

1.2. attēls. Pirmajā kursā imatrikulēto studentu skaita dinamika un attiecība starp RISEBA un KEDGE studentiem trīs akadēmisko gadu griezumā.

Tabula 1.3.

Imatrikulēto studentu skaita dinamika trīs pēdējo akadēmisko gadu griezumā

	2022./2023.studiju gads		2021./2022.studiju gads		2020./2021.studiju gads	
	RISEBA	Kedge BS (DD)	RISEBA	Kedge BS (DD)	RISEBA	Kedge BS (DD)
	imatrikulēto studentu skaits		imatrikulēto studentu skaits		imatrikulēto studentu skaits	
Eiropas biznesa studijas (angļu plūsma)						
Pilna laika klātieņi	31	+29	8	+31	14	+36

Pilna laika klātieņu studijas nodrošina tiešu mijiedarbību ar pasniedzējiem un kursa biedriem, citu programmu studentiem, radot nozīmīgu klātieņu pieredzi biznesa studijās. Tāpēc, lai gan studentu skaits bija samazinājies pandēmijas gados, 2022. gadā tika uzsākts process, lai piesaistītu vairāk studentu. Iesaistot dažādu departamentu pārstāvjus, analizējot visus studējošo piesaistes procesus, meklējot risinājumus un skaidrojot augstskolas RISEBA personāla lomu un atbildību, pūles ir devušas pozitīvus rezultātus, jo gan studentu pieteikumu skaits, gan jauno studentu skaits ir būtiski pieaudzis šajā 2022./2023.studiju gadā (skat. tabulas 1.2 un 1.3.).

1.3. Apraksts un analīze par īstenotajām studiju formām.

Bakalaura studiju programma “Eiropas biznesa studijas”, programmas kods: 42345, iekļaujas pilna cikla studijās, piedāvājot turpināt studijas kādā no maģistra studiju programmām

“Starptautiskais bizness”, “Starptautiskās finanses”, “Biznesa stratēģiskā vadība”, “Projekta vadība”, “Personāla vadība”, “Veselības vadība” vai “Sporta vadība”. Pēc maģistra studiju programmas absolvēšanas – augstskola RISEBA piedāvā turpināt studijas doktora studiju programmā “Biznesa vadība”. Profesionālā bakalaura studiju programma “Eiropas biznesa studijas”, palīdz īstenot studiju programmas kopīgo mērķi: caur specializētu, starpdisciplināru zināšanu un kritisku izpratni biznesā, sekmējot jaunu prasmju un kompetenču attīstību, sagatavot starptautiska mēroga biznesa vadītājus un potenciālos līderus, kas spēj strādāt pasaules mēroga un starpkultūru vidē. Programma nodrošina studējošajiem iespēju iegūt kvalitatīvu profesionālo izglītību, iegūstot profesionālā bakalaura grādu Eiropas biznesā ar kvalifikāciju – uzņēmuma vadītājs.

Studiju ilgums, forma, valoda:

EBS tiek piedāvāta, sludināta un īstenota tikai vienā formā un valodā. Šī studiju programma pastāv pilna laika klātienē formātā, un mācību valoda ir angļu valoda.

Studiju programmas mērķis un uzdevumi ir īstenojami, rezultāti sasniedzami paredzētajā īstenošanas ilgumā: pilna laika klātienē studijās 4 gadu laikā jeb 40 mēnešos (angļu valodā), 160 KP jeb 240 ECTS apjomā.

Studiju programmas nosaukums, kods, iegūstamais grāds, programmas mērķi, uzdevumi, studiju rezultāti, un uzņemšanas nosacījumi ir atbilstoši un savstarpēji saistīti.

Studiju norise:

EBS programmas pilna laika klātienē studijas notiek katru nedēļu darba dienās no agrākais pl.8:20 līdz vēlākais pl.16:50.

EBS programmas Uzņemšanas noteikumi, sludinātās uzņemšanas un grupu atvēršana/aizvēršana 2022./2023.studiju gadā:

Augstskolas RISEBA Uzņemšanas noteikumos 2022./2023.studiju gadam paredzētās uzņemšanas prasības un tām atbilstošā reflektantu atlase atbilst normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai un ir piemērota un pietiekama, lai ikviens imatrikulētais students spētu sasniegt paredzētos studiju programmas rezultātus.

Specifiska nianse, piesakoties studijām “Eiropas Biznesa studijās”, ir angļu valodas zināšanu esamība vajadzīgā, pietiekamā līmenī, ņemot vērā, ka visa mācību programma tiek īstenota angļu valodā. Tas ir svarīgi, lai uzņemot potenciālos studentus studijās, viņiem būtu spēja saprast un uztvert mācību materiālus un priekšmetus. Tāpēc jau no paša sākuma, pirmajā gadā un pirmajā semestrī, arī no programmas aspekta, liels uzsvars tiek likts uz biznesa angļu valodas zināšanu apguvi.

Topošajiem studentiem, kuriem nav CE angļu valodā vai kuri nevar uzrādīt derīgu starptautiskas pārbaudes institūcijas atzītu valodas prasmes sertifikātu, ir jākārtos RISEBA angļu valodas iestājpārbaudījums, kas tiek organizēts vasarā. RISEBA ir ieviesusi jaunu sistēmu, kas ietver angļu valodas sagatavošanas kursus studentiem.

Iestājpārbaudījuma nosacījumus nosaka angļu valodas iestājekvēmenā vadlīnijas. Iestājekvēmenā obligāti jākārtos tiem reflektantiem, kuru CE rezultāts angļu valodā ir zem B2 līmeņa. Tomēr pretendenti, kuri ir ieguvuši iepriekšējo izglītību angļu valodā vai sekmīgi nokārtojuši un uzrāda pozitīvu IELTS (ar vērtējumu vismaz 6) vai TOEFL (ar vērtējumu vismaz 500) sertifikātu, ir atbrīvoti no angļu valodas iestājekvēmenā.

Uzsākot studiju procesu pēc imatrikulēšanas, ar studentiem tiek noturētas ievadlekcijas kopā ar programmas direktori. Līdzīgas sesijas tiek attiecinātas arī uz visiem ienākošajiem (iebraucošajiem) studentiem, kas piedalās ERASMUS+ un dubultā grāda programmās. Šīs ievadlekcijas ir paredzētas, lai iepazīstinātu studentus ar augstskolu, tās iekšējiem protokoliem, organizatorisko struktūru, materiāli tehniskajiem resursiem un kopējo studiju procesu. Turklāt studenti saņem norādījumus par elektrodrošību un ugunsdrošības noteikumu ievērošanu visā akadēmiskajā darbā. Ievadlekcijas kalpo kā platforma, lai iepazīstinātu studentus ar augstskolu, kā arī vienam ar otru, sniedzot ieskatu viņu dažādajās interesēs. Turklāt šīs sesijas aktīvi veicina savstarpējas sadarbības un komandas darba kultūru studentu vidū. Iedziļinoties katra studenta individuālajās aizrašanās un mudinot uz sadarbību, programmas mērķis ir veicināt interaktīvu un saistošu mācību vidi. Šī pieeja ne tikai veicina dziļāku izpratni par studentu kopumu, bet arī audzina kopīgu mērķu un kopienas sajūtu akadēmiskā ceļojuma ietvaros.

2022./2023.studiju gadā tika atvērtas un sludinātas divas uzņemšanas uz EBS programmu – Vasaras un Ziemas. Sākotnēji abas divas grupas tika atvērtas. Tomēr, saskaņā ar PZ 1.2. sadaļu un sniegto informāciju, ņemot vērā problēmas, kas bija radušās ziemas grupai šajā pārskata periodā, tajā skaitā, akadēmiskos parādus un Indijas studējošo ierāšanos Latvijā ar lielu nokavēšanos, studiju gada noslēgumā tika pieņemts lēmums pilnībā slēgt ziemas grupu. Pāris uzņemtie ziemas grupas studenti nekavējoties tika integrēti un pārvirzīti galvenajā viņiem profilējošajā grupā, turpinot studiju gaitas jaunajā studiju gadā kopā ar 1.kursa pamatgrupu.

No šīs pieredzes var secināt, ka sākotnēji daudzsološais pilotprojekts saistībā ar ziemas grupas atvēršanu, izrādījās neveiksmīgs. Tas arī ierosina, ka EBS programmai vajadzētu saglabāt savu pašreizējo praksi, sludinot uzņemšanu tikai reizi gadā, tieši tajā ieguldot visus spēkus, pūles, resursus un uzmanību. Neraugoties uz šo izaicinājumu, tas kalpoja kā vērtīgs tests, lai novērtētu nepieciešamību un dzīvotspēju papildus uzņemšanai programmā. Secinājums ir tāds, ka EBS programma visoptimālāk darbojas saskaņā ar ierasto procedūru, un Vasaras uzņemšana ir izrādījusies visveiksmīgākā.

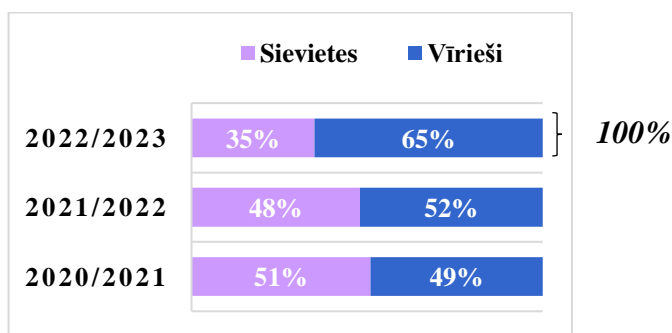
1.4. *Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, mērķauditorija un tās atbilstība esošajām studiju formām, analīze par absolventu nodarbinātību.*

EBS programmas mērķauditorija:

EBS kā 1.cikla jeb bakalaura programma, parasti piesaista studentus tieši pēc vidusskolas izlaiduma, uzsvērti akcentējot programmu kā galveno fokusu priekš studējošajiem vismaz pirmajos divos gados. Šī atšķirīgā pieeja programmas īstenošanai vienā formā un valodā rada iekļaujošu iespēju reflektantiem, uzņemot ne tikai vietējos Latvijas iedzīvotājus, bet arī studentus no dažādām pasaules malām. Tādējādi padarot programmu unikālu ne tikai tās īstenošanas formāta un valodas, bet arī starptautiskās, starpkultūru vides studentu vidū dēļ.

Topošā un esošā EBS studenta profils:

- **Cilvēki, kas tiecas iegūt starptautisku augstāko biznesa izglītību Latvijā!**
- **Vecums:** galvenokārt ietver jauniešus, kas tikko absolvējuši vidusskolu, parasti vecumā no 18 līdz 25 gadiem, izņemot tos, kuri atgriežas mācībās pēc akadēmiskā pārtraukuma; izņēmumos ir arī studējošie virs 30;
- **Dzimums:** līdzsvarots sieviešu un vīriešu sadalījumu;

1.3. attēls. Studējošo dzimuma sadalījums EBS programmas ietvaros par pēdējiem trīs gadiem.

- **Nodarbinātības statuss:** daudzveidīgs studentu kopums, tostarp tie, kas intensīvi nodarbināti (strādā) – īpaši 3. un 4. studiju gadā, daudzkārt prakses vietas kļūst par pastāvīgajām darba vietām;
- **Tautības:** pārsvarā pārstāv tādas valstis kā Latvija, Indija, Baltkrievija, Krievija, Ukraina, Kazahstāna, Uzbekistāna, arī Vjetnama. ERASMUS+ redzamākās valstis ir Vācija, Spānija, Francija, Austrija, Portugāle, Beļģija, Turcija un Kazahstāna;
- **Intereses:** uz biznesu orientēti jaunieši, parasti ļoti daudzpusīgas personības, gan mākslinieki, gan radoši, gan atlētiski (sportisti) un tml.; nākamā līderu paaudze, kas tiecas pēc studiju pabeigšanas dibināt savus uzņēmumus vai ieņemt augstus vadošos amatus dažādās biznesa nozarēs. Tiek piesaistīti arī tie, kuriem ir svarīga valodu apguve un tādas starptautiskās iespējas kā dubultdiplomi (DD) vai Erasmus+ apmaiņas

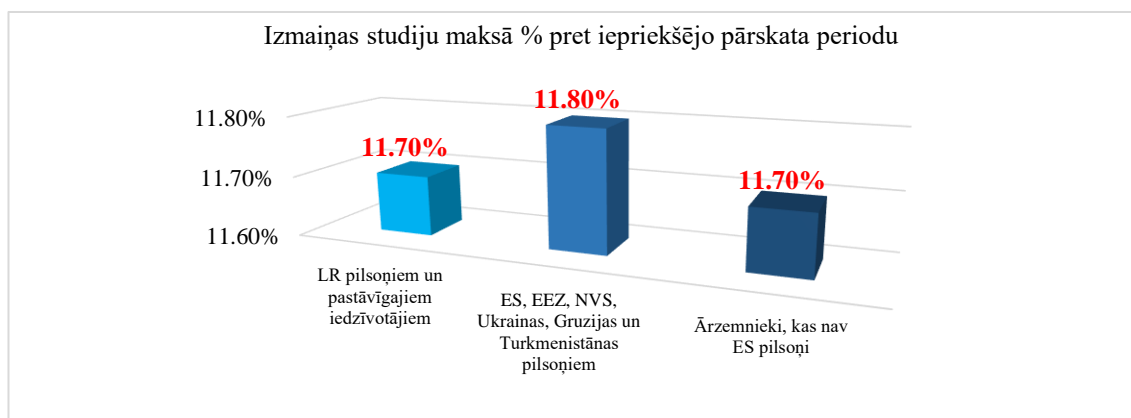
programmas ārvalstīs. Trešo valstu studenti paralēli studijām aktīvi meklē iespējas dzīvot Eiropā;

- **Priekšnosacījumi uzņemšanai:** topošajiem studentiem ideālā gadījumā ir spēcīgs angļu valodas pamats (vismaz B2 līmenis), sākot no labām līdz izcilām.

Pārdošanas un MKN nodaļām: galvenais kontaktpunkts potenciālo studentu piesaistīšanai ir vidusskolas, it īpaši tās, kurās uzsvars tiek likts uz angļu un franču valodām (padziļinātā apguve); jauniešu vecāki, paziņas.

EBS programmas ekonomiskie aspekti.

Reaģējot uz pastāvošo pandēmiju vairākos iepriekšējos gados, kā arī globālo ekonomikas lejupslīdi un pēdējos gados jauniem konfliktiem visā pasaulē, visās studiju programmās, visos studiju līmeņos mācību maksas tika ievērojami celtas, apskatot konkrēti situāciju ar EBS programmu, tad cenas pieaugums EBS programmai starp trīs studējošo kategorijām bija no 11,7% līdz 11,8% (skat. grafiku 1.4.). Neskatoties uz pēdējo četru gadu laikā novēroto spēcīgo inflāciju, kas atspoguļojās arī mācību maksas korekcijās no 2018.-2022.gadam, maksa par šo konkrēto periodu (2022./2023.) nav palielināta; summas ir tikai simboliski noapaļotas vienkāršības labad (skat. tabulu 1.5.).

1.5. attēls. Izmaiņas studiju maksā procentos pret iepriekšējo pārskata periodu.

EBS Programmas studiju maksa ir **konkurētspējīga**, nodrošinot līdzsvaru starp pieejamību un tirgus standartiem, salīdzinot ar līdzīgām programmām Latvijas un Baltijas valstu augstskolās – tā nav zema, tomēr arī ne pārmērīgi augsta. EBS programmas studiju maksa atbilst tirgus normām, atspoguļojot izglītības nozares standarta cenas. RISEBA pastāvīgi uztur pārskatāmu un caurspīdīgu cenu struktūru, kas ļauj studentiem viegli saprast, kas ir iekļauts studiju maksā.

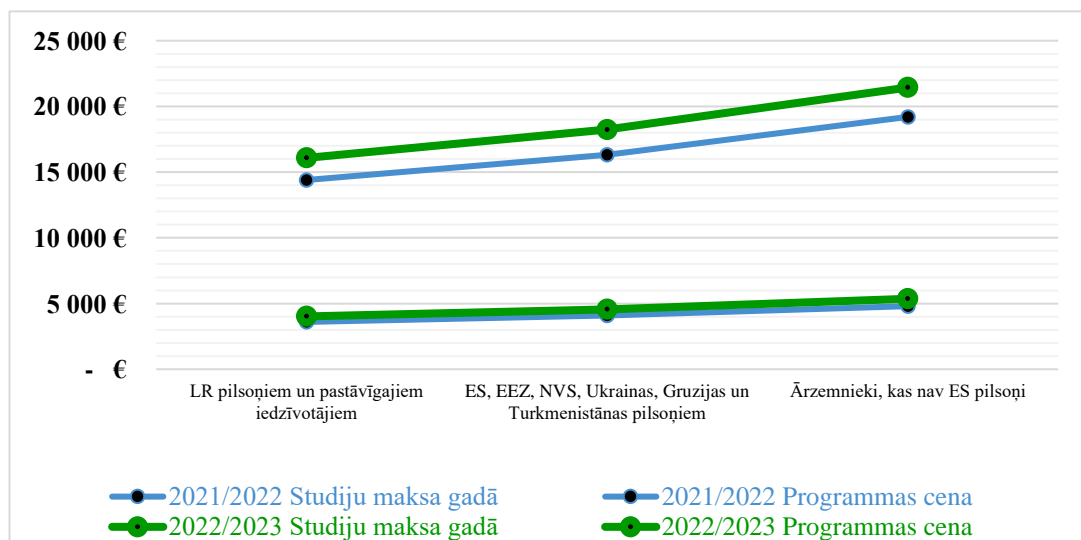
Tabula 1.4.

Studiju maksas apmērs 2022./2023.studiju gadā

LR pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem			ES, EEZ, NVS, Ukrainas, Gruzijas un Turkmēnistānas pilsoņiem (izņemot LR pilsoņus un pastāvīgos iedzīvotājus)			ĀRZEMNIEKI, kas nav ES pilsoņi		
EBS programma 2022/2023	Gads 2022/2023	Semestris 2022/2023	EBS programma 2022/2023	Gads 2022/2023	Semestris 2022/2023	EBS programma 2022/2023	Gads 2022/2023	Semestris 2022/2023
EIROPAS BIZNESA STUDIJAS (pilna laika klātie; angļu valodā)								
16 080	4 020	2 010	18 240	4 560	2 280	21 440	5 360	2 680

Ik gadu RISEBA budžeta ietvaros tiek rūpīgi iezīmētas finansiālās prasības pamatstudiju programmas izpildei. Šie līdzekļi tiek piešķirti saskaņā ar RISEBA vadības sankcionētajiem tarifiem, plāniem un tāmēm, tādējādi nodrošinot vērīgu finanšu resursu izlietojuma uzraudzību. EBS programmas mācībspēkiem un studentiem tiek dota iespēja iesaistīties dažādos projektos, tostarp ERASMUS+ līdzfinansētās mobilitātēs, veicinot zināšanu nodošanu un prasmju un kompetenču pilnveidošanu.

Veicot salīdzinājumu starp trīs EBS studējošo kategorijām, aprēķināts, ka vidējā EBS programmas cena visu četru gadu griezumā ir **18 586,67 €** (skat. grafiku 1.6.).

1.6. attēls. Izmaiņas EBS studiju cenā trīs studējošo kategorijās pret iepriekšējo pārskata periodu.

Var secināt, ka EBS programmas studiju maksa ir ne tikai konkurētspējīga vietējā tirgū, bet arī ņemot vērā inflācijas radītos ekonomiskos izaicinājumus šajā pārskata periodā, ir vērojams, ka augstskolas RISEBA cenu stratēģija ir atbilstoša principam **saglabāt taisnīgu līdzsvaru starp pieejamību un izglītības kvalitāti**. Tātad EBS programmas studiju maksa ir saprātīgi pozicionēta Latvijas izglītības tirgū, piedāvājot studentiem taisnīgu līdzsvaru starp izmaksām un izglītības vērtību.

Tas nozīmē, ka RISEBA ir centusies panākt līdzsvaru, nodrošinot, ka studiju maksa joprojām ir pieejama studentiem, vienlaikus sedzot nepieciešamos izdevumus, lai nodrošinātu

augsta līmeņa izglītības pieredzi. No augstskolas pārvaldības viedokļa to varētu dēvēt arī par **proaktīvu pieeju izmaksu pārvaldībai**, nekaitējot izglītības standartiem.

Tabula 1.5.

Procentuālo izmaksu sadalījums EBS programmā

Lai atvērtu grupu bakalaura studiju programmā “Eiropas biznesa studijas”, pēc RISEBA iekšēji pieņemtiem normatīviem, obligāti ir jābūt vismaz 15 reflektantiem uz jaunu grupas atvēršanu. Tas saistīts gan ar grupas ekonomisko rentabilitāti, gan ar pilnvērtīgu studiju vides nodrošināšanu. Tomēr, ņemot vērā programmas akreditāciju gan vietējā, gan starptautiskā līmenī, tas ir, prestižo EFMD akreditāciju, optimālais grupas lielums, kas jā saglabā, ir vismaz 20, ideālā gadījumā sasniedzot 25 studentus. Ja studentu skaits grupā samazinās zem 20, par to nekavējoties jāinformē EFMD akreditācijas birojs, jo atbilstošs studējošo skaits grupā/ grupas lielums ir viens no pamatnosacījumiem šīs akreditācijas saglabāšanai.

EBS programmas absolventi.

Zemāk diagrammā attēlota EBS programmas absolventu skaita dinamika par pēdējiem trīs gadiem (skat. 1.7.att.):

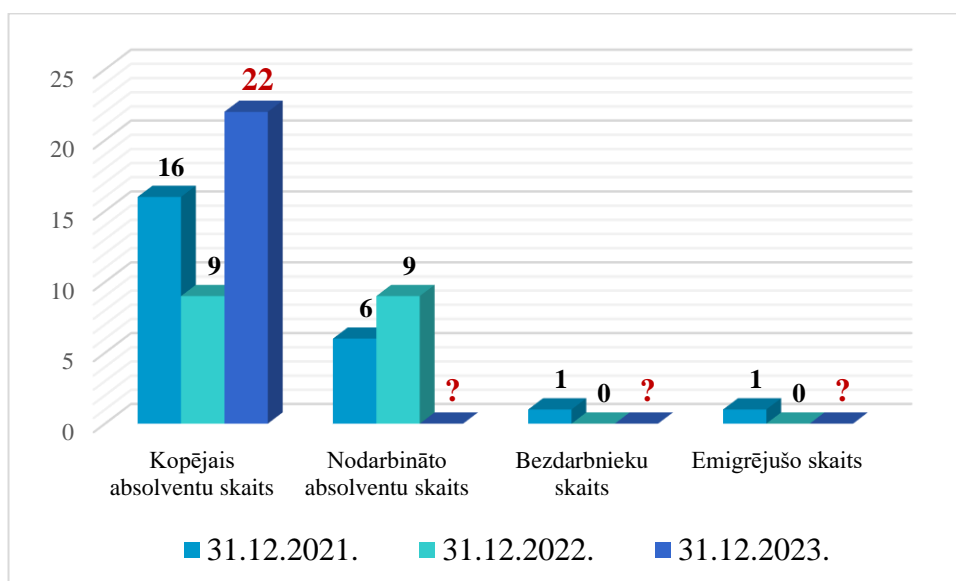

1.7. attēls. EBS programmas absolventu skaita dinamika par pēdējiem trīs gadiem.

Pēc CSP statistikas datiem, informācijas, kas sagatavota izmantojot Nodarbinātības valsts aģentūras datus par reģistrētajiem bezdarbniekiem, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta par nodarbināto profesijām un uzņēmumu saimnieciskās darbības veidu; kā arī emigrācija – tai skaitā arī neregistrētie mirušie, EBS programma ir piedzīvojusi lielas svārstības un nevienmērīgu dinamiku absolvējušo studentu skaita izmaiņās pēdējo trīs gadu laikā (skat. attēlus 1.7. un 1.8.).

Lieliski ir tas, ka absolventu skaits pēdējā pārskata periodā ir ievērojami audzis – **par 59%** pret iepriekšējo pārskata periodu – un absolventu skaita tendence un dinamika aktīvi aug nevis krītas. Tomēr analizējot absolventu nodarbinātības līmeni, 2021.gada nogalē no 16 absolventiem **tikai 37,5%** jeb 6 absolventi bija nodarbinātā statusā. Tajā pat gadā ir reģistrēts arī 1 bezdarbnieka statuss un 1 emigrējušais. Savukārt skaita ziņā krietni mazāk – 9 absolventi – 2022.gadā, tomēr nodarbinātības līmenis ir bijis **100%** jeb 9/9 absolventi (skat. 1.8.att.).

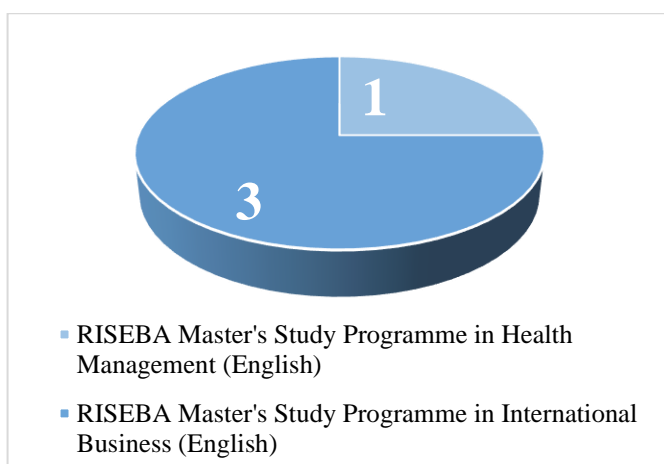
Statistikas uzskaitē iekļauts arī 2023.gads, tomēr CSP informācija par nodarbināto absolventu skaitu un nodarbinātības līmeni vēl nav oficiāli pieejami. Diagramma tiks aktualizēta pēc tam, kad tiks saņemti oficiālie absolventu nodarbinātības statistikas dati arī par 2023.gadu. Attiecīgi tam, pagaidām dati diagrammā par 2023.gadu tiek attēloti ar jautājuma zīmi (?).

1.8. attēls. EBS programmas absolventu nodarbinātības statistika par 2021.-2022. kalendāro gadu (CSP, 2021; 2022).

Var secināt, ka EBS programmā pēdējo trīs gadu griezumā vērojama ne tikai nevienmērīga skaita dinamika absolventu skaita ziņā, bet arī nodarbinātības līmenis ir bijis svārstīgs.

Būtiski uzsvērt, ka RISEBA maģistrantūrā šobrīd aktīvi turpina studijas **četri** EBS absolventi, kuri programmu absolvēja 2022. un 2023. gada vasarā. Šobrīd maģistra studiju programmā “Veselības vadība” studijas turpina viens no EBS absolventiem, bet pārējie trīs – maģistra programmā “Starptautiskais bizness” (skat. 1.9.attēlu). No tā skaidri iezīmējas EBS programmas cikla pēctecība un programmas pamatbūtība.

attēls. EBS programmas pēctecība nākamajā – maģistra studiju ciklā.

EBS programmu absolvēja 2023.gada vasarā:

- *Laura Dauginoviča (Latvija), šobrīd studijas turpina maģistra studiju programmā “Starptautiskais bizness”;*
- *Elena Kim (Uzbekistāna), šobrīd studijas turpina maģistra studiju programmā “Starptautiskais bizness”.*

EBS programmu absolvēja 2022.gada vasarā:

- *Anna Smirnova (Latvija), šobrīd studijas turpina maģistra studiju programmā “Starptautiskais bizness”;*
- *Veranika Karpeka (Baltkrievija), šobrīd studijas turpina ar RSU kopīgajā maģistra studiju programmā “Veselības vadība”.*

Sadarbībā ar Studentu karjeras izaugsmes un absolventu programmas vadītāju un programmu direktoriem aktīvi tiek strādāts pie RISEBA absolventu un aktīvo studentu mijiedarbības veicināšanas, un absolventu pēctecības nākamajos RISEBA studiju ciklos, kā arī pie absolventu nodarbinātības līmeņa celšanas pēc programmas absolvēšanas.

Lai akcentētu Karjeras izaugsmes centra un absolventu programmas klātesamību, zemāk tekstā uzskaitīts RISEBA absolventu pasākumu kopsavilkums par 2022./2023.studiju gadu. Pasākumi attiecināmi uz visu augstskolu.

Absolventu pasākumi:

- **Sadarbība ar RISEBA.** RISEBA Mentoru kluba mentori aktīvi iesaistās studentu atbalsta aktivitātēs, tiek organizēti tīklošanās pasākumi, kur studentiem tiek dota iespēja gan prezentēt savas biznesa ideja, gan tīkloties ar nozares speciālistiem un RISEBA absolventiem: 2022.gada 19.septembrī tika organizēts “Speeddating ar mentoru pasākums” <https://riseba.lv/en/photo-gallery/2022/speed-dating-with-mentors/>

2023. gada 19.maijā norisinājās pirmie “Pagalma svētki”, RISEBA absolventi tika aicināti noklausīties Ievas Lejiņas vieslekciju par autentiskumu, satikt RISEBA pasniedzējus un veicināt tīklošanos.

- **Konferences.** Absolventi tiek aicināti piedalīties RISEBA organizētās diskusijās un konferencēs. 2023.gada 9. jūnijā tiešsaistē notika Starptautiskā studentu zinātniski pētniecisko un mākslinieciskās jaunrades darbu konference “Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos”, sadarbībā”. 2022. gada 6. oktobrī klātienē Arhitektūras un mediju centrā H2O 6, Durbes ielā 4 noritēja RISEBA 30. jubilejas gada akadēmiskā konference “(RISE) OF (B)USINESS MEETS (A)RT”. 2022. gada 10. jūnijā tiešsaistē noritēja Starptautiskā studentu zinātniski pētniecisko un mākslinieciskās jaunrades darbu konference “Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos”. 2022. gada 25.-29. oktobrī tiešsaistē noritēja Supervīzijas dienas 2021, VI Supervīzijas konference – “Radi nākotni šodien: Profesionālis 2025”.
- **Vieslekcijas.** Programma regulāri aicina RISEBA Absolventus un nozares ekspertus novadīt vieslekcijas. tas sniedz studentiem vērtīgu perspektīvu un jaunākās zināšanas par nozares pašreizējām tendencēm un praksi. 2022./2023. studiju gadā tika nodrošinātas 12 vieslekcijas. Dalības vieslekcijās tiek aicināti visu programmu studenti.
 - 2023. gada februārī Talentor Latvija vadošā partnere Agata Anča un EY novadīja vieslekciju “Kā sasniegt virsotnes nepārkāpjot robežas? Profesionālo izaicinājumu papildījums globālā uzņēmumā”:<https://riseba.lv/foto-galerija/galerija-2022/vieslekcija/>
 - 2023.gada 9.aprīlī sadarbībā ar Citadeles banku, CBL Asset Management investīciju produktu pārdošanas vadītājs Jevgēnijs Bebņevs Jevgēnijs Bebņevs novadīja vieslekciju par tēmu “ Par finanšu tirgu iespējām un riskiem. Kā tos pārvaldīt”:<https://riseba.lv/foto-galerija/galerija-2023/bankas-citadele-vieslekcija/>
 - 2023. gada 25.aprīlī sadarbībā ar Datu Valsts Inspekciju, jurists Artūrs Orlovskis novadīja vieslekciju par tēmu “ Personas datu apstrāde pētniecības nolūkos”:<https://riseba.lv/foto-galerija/galerija-2023/karjeras-dienas-2023-nosledzosais-pasakums/>
 - 2023.gada 25. aprīlī sadarbībā ar Lidosta “Rīga”, personāla projektu vadītāja Sanita Šaitere novadīja vieslekciju par tēmu “ Drošam startam: ieteikumi veiksmīgam karjeras sākumam”:<https://riseba.lv/foto-galerija/galerija-2023/karjeras-dienas-2023-nosledzosais-pasakums/>

- 2023.gada 25. aprīlī PhD studente, RISEBA Absolvente Viktorija Mihaļčuka novadīja vieslekciju par tēmu “ Mentorings- process un rezultāts”: <https://riseba.lv/foto-galerija/galerija-2023/karjeras-dienas-2023-nosledzosais-pasakums/>
- 2023.gada 1.jūnijā ekskursijas pie uzņēmuma AS Printful Latvia, pētot prakses un darba iespējas.
- 2023.gada 7.jūnijā sadarbībā ar BGI Europe, uzņēmuma mārketinga nodaļas vadītāja , RISEBA absolvente Michelle Belkina novadīja vieslekciju par tēmu “Starptautiskās karjeras iespējas ar ķīniešu valodas zināšanām”.
- 2022.gada 23.novembrī RISEBA absolvents Jānis Apsītis uzstājās ar vieslekciju par sava diplomdarba izstrādi un iegūto balvu Baltijas Arhitektu savienību apvienības 2022.gada konkursā (BAUA).
- 2023.gada 16.novembrī sadarbībā ar uzņēmumu SIA Altero, uzņēmuma priekšsēdētājs Artūrs Kostins novadīja semināru “Savas biznesa idejas īstenošana, no idejas līdz “Forbes under 40” sarakstam.
- 2022.gada 21.aprīlī norisinājās tiešsaistes paneldiskusija par jauzņēmumu ekosistēmu.

Sadarbībā ar Studentu karjeras izaugsmes un absolventu programmas centru, katru gadu RISEBA rīko Karjeras dienas, lai veicinātu studentu un absolventu karjeras izaugsmi. Nozares pārstāvji, tostarp daudzi RISEBA absolventi, pasniedz vieslekcijas par būtiskām ar karjeru saistītām tēmām. Pasākums noslēdzas ar īpašu dienu, kurā uzņēmumi, organizācijas un iestādes demonstrē darba iespējas, ļaujot studentiem un absolventiem pieteikties amatiem un prakses vietām.

RISEBA Karjeras dienas ietver arī ieskatu aktuālajās darba tirgus tendencēs caur vieslekcijām. Daudzi studenti jau studiju laikā ir nodarbināti, tomēr, ja nepieciešams, ir pieejamas papildu prakses un darba iespējas. Programmas ietvaros visi studenti pēc otrā kursa iziet Lingvistisko praksi Francijā un pēc trešā kursa starptautiskā uzņēmumā, savukārt pēdējā gadā – garāko praksi – Pētniecisko praksi arī kādā starptautiski atpazīstamā uzņēmumā.

2. Studiju saturs un īstenošana

2.1. Studiju programmas satura analīze

EBS programma sniedz studentiem vispusīgas zināšanas par Eiropas Savienības institūcijām, politikām, aktivitātēm un Latvijas integrāciju ES. Mācību programmā ir iekļauta iespēja apgūt vairākas valodas, tostarp franču, spāņu, angļu un atbilstošo terminoloģiju zinātnes jomā. Svešvalodu apguves laikā studenti gūst ieskatu arī šo valstu vēsturē, kultūrā un sociāli ekonomiskajā situācijā. Šī valodu prasme uzlabo darba iespējas Latvijā un visā Eiropā. Īpaši kursi, piemēram, “Eiropas politiskā un ekonomiskā attīstība”, koncentrējas uz šīm tēmām. Programma arī uzsver komunikācijas, organizatoriskās prasmes un zinātniskās pētniecības spējas.

Pēc absolvēšanas studenti ir labi sagatavoti maģistrantūras studijām Latvijā vai citās Eiropas valstīs.

Studiju programma “Eiropas biznesa studijas” sastāv no obligātajiem kursiem (A daļa), ierobežotās izvēles kursiem (B daļa), brīvās izvēles kursiem (C daļa) un bakalaura darba izstrādes un aizstāvēšanas.

EBS programmas studiju procesā tiek izmantotas dažādas pieejas, kas ietver tradicionālās metodes, piemēram, klasisku lekciju formātu, seminārus un pārbaudes darbus/ eksāmenus, kā arī interaktīvus formātus, piemēram, grupu darbus, daudzveidīgas diskusijas, problēmbāzētas situāciju analīzes, radošus individuālus un grupu projektus, praktisku teorētisko zināšanu pielietojumu, patstāvīgās studijas, pētniecības, tiešsaistes un multivides rīku integrāciju. Programma uzsver **holistisku studiju pieredzi**, kas pārsniedz tradicionālās mācību metodes, veicinot sadarbību un inovatīvas mācīšanās stratēģijas.

Nākotnē varētu būt lietderīgi apsvērt programmas īstenošanas pārskatīšanu, saglabājot tikai A un C daļas kursus. Kopš programma nerealizē specializācijas, visi studiju kursi, kuri nav iekļauti brīvās izvēles studiju kursu blokā, ir obligāta programmas sastāvdaļa un obligāta to apguve. Var secināt, ka B daļas kursi var būt nepareizi un maldīgi uztverti no studējošo perspektīvas.

Profesionālās bakalaura studiju programmas “Eiropas biznesa studijas” (turpmāk tekstā EBS) pilnveides un optimizācijas nepieciešamības rezultātā ir veiktas sekojošas izmaiņas EBS programmas ietvaros:

Viens no galvenajiem stratēģiskajiem lēmumiem EBS programmas ietvaros – atteikšanās no specializācijām.

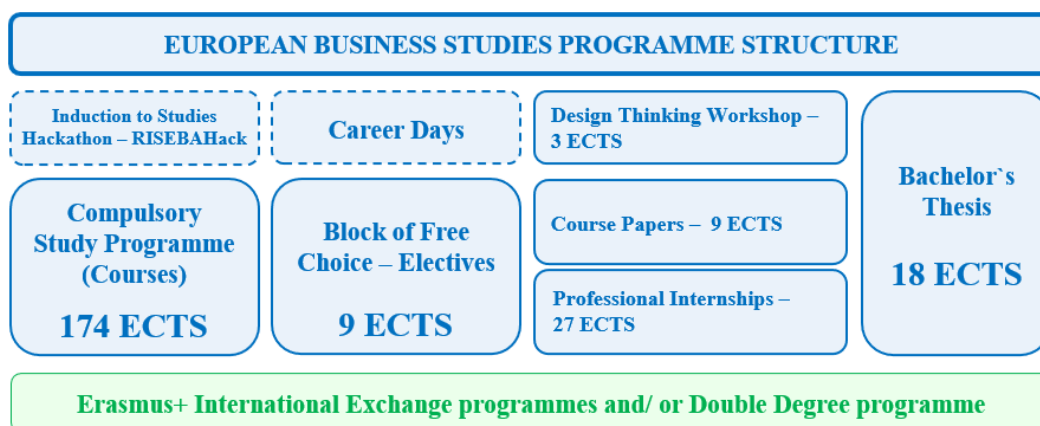

2.1. attēls. EBS programmas grafiskā struktūra **pirms** specializāciju likvidēšanas.

EBS programmā vairs netiek īstenotas specializācijas, kā arī studējošie vairs netiek dalīti specifiskos virzienos (specializācijās) pēc 2.kursa veiksmīgas noslēgšanas. **Likvidēt studentiem piedāvātās četras specializācijas: galvenais izmaiņu iemesls – nepietiekamais studentu skaits katrā grupā, kā rezultātā mācību vide ir mazāk iedarbīga un grupu sadrumstalotības dēļ – zema ekonomiskā efektivitāte.** Specializāciju likvidēšana ir radījusi ilgtspējīgākas grupas un ļāvusi veidot vispusīgāku studiju vides mijiedarbību. Specializācijas kursi pārsvarā ir integrēti programmas saturā.

Galvenais **mērķis** pārejai uz vienu un standartam atbilstošu programmu bez specializācijām ir nodrošināt studējošajiem vispusīgāku izglītību un vienlaikus nodrošināt saskaņotību ar nozares prasībām un aktuālajām tendencēm. Šī programma akcentē svarīgas uzņēmējdarbības zināšanas un prasmes, pamatojas uz **holistisku pieeju**, tādēļ no programmas īstenošanas izslēdzot specializācijas, programma vairs nekoncentrējas tikai uz atsevišķām jomām, bet gan sniedz vispusīgu izpratni par dažādiem uzņēmējdarbības aspektiem un to savstarpējo mijiedarbību. Tas ietver gan finansiālos, operacionālos, mārketinga, personāla vadības aspektus, gan arī attiecības ar vidi, ētiku, uzņēmējdarbības ilgtspēju un citus faktorus, kas veido uzņēmējdarbības vidi. Tādējādi tiek nodrošināta programmas optimizācija un standartizācija augstskolas RISEBA vispārīgā kontekstā, pietiekami lielas studējošo grupas programmas ietvaros, kā arī studējošajiem tiek nodrošināta plašāka un visaptverošāka studiju pieredze.

EBS programmas grafiskā struktūra 2022./2023.studiju gadam pēc specializāciju likvidēšanas (skat. 2.2.att.):

2.2. attēls. EBS programmas grafiskā struktūra **pēc** specializāciju likvidēšanas.

Studiju plānā veiktās izmaiņas.

Jauna studiju kursa ieviešana programmā:

- 1. Akadēmiskā rakstīšana (Academic Writing); 2 KP (3 ECTS);** mācībspēks: Robert Andrew Buckmaster.

Studiju kurss “Akadēmiskā rakstīšana” tika izstrādāts un ieviests EBS programmā ar galveno mērķi pilnveidot studiju un noslēguma darbu kvalitāti, studējošo izpratni par tiem, veicināt pareizu akadēmiskās angļu valodas lietojumu, kā arī studiju vai noslēguma darbu iegūstamos vērtējumus. Studiju kursa saturs mērķtiecīgi virza studējošos apgūt spējus veidot pareizi strukturētus studiju un bakalaura darbus, labāk izprast gramatikas un leksikas sistēmas, veidotu saistītus un labi organizētus tekstus, spēt analizēt teksta uzbūvi un saturu, izmantot zinātniskos tekstus/ rakstus saviem mērķiem un pieņemt kritiskus lēmumus rakstīšanas procesā, lai izveidotu loģiski strukturētus, efektīvus un kārtīgi izveidotos tekstus, kas atbilst visiem augstskolas oficiālajiem noteikumiem un prasībām.

Šī studiju kursa izveide un integrācija tika uzskatīta par nepieciešamu, ņemot vērā novērotās problēmas izstrādājot un rakstot studiju un noslēguma darbus. Šīs grūtības izpaudās un lielākoties tika konstatētas noslēguma darbu aizstāvēšanu laikā, kuras atklāja nepietiekamu un nekonsekventu rakstiskās daļas darbu kvalitāti.

Lai situāciju risinātu, studiju kurss “Akadēmiskā rakstīšana” stratēģiski tika iekļauts EBS studiju programmā 2.gada (kursa) 2. jeb pavasara semestrī. Pieņemot šādu lēmumu, tika ņemti vērā vairāki faktori, piemēram, studenti pirmajā kursā vairāk iesaistās kristākas literatūras analizē un valstu ekonomiskajā salīdzinājumā, pamatojoties uz 1.gadā iegūtajām zināšanām. Tāpēc akadēmiskās rakstīšanas ieviešana pirmajā kursā būtu pāragra un pārāk prasīga, ņemot vērā informācijas specifisko raksturu. Pēc pamatīgām diskusijām, tostarp konsultācijām ar Valodu katedras vadītāju Ingūnu Romānovu, tika secināts, ka piemērotākais periods šī studiju kursa īstenošanai būtu otrā kursa otrais semestris. Turklāt tas kalpo kā vērtīgs papildinājums, lai otrajā kursā iepazīstinātu studentus ar studiju darbu pilnvērtīgu uzbūvi un rakstīšanu. Svarīgi, ka šāda

studiju kursa īstenošana otrajā gadā nodrošina savlaicīgu sagatavošanos trešajam un ceturtajam studiju gadam, kas ietver kursa darbus vadībinībās, atskaišu rakstīšanu un, protams, bakalaura darbu.

Programmas ietvaros un struktūras kopskatā šis kurss labi mijiedarbojas ar EBS trešā gada izvēles (C bloka) studiju kursu “**Angļu sarunvaloda uzņēmējdarbībā (padziļinātais līmenis)**” [SEFIC]. Kamēr akadēmiskā rakstīšana ir veidota, lai paaugstinātu individuālo rakstu uzdevumu kvalitāti kopumā, it īpaši bakalaura darbu kvalitāti, SEFIC gluži pretēji – koncentrējas uz angļu valodas saziņu/ komunikāciju. Rezultātā šie kursi papildina un uzlabo viens otru, nodrošinot vispusīgu mācību pieredzi bez kursa satura dublēšanas. Kursu “Akadēmiskā rakstīšana” pasniedz dzimtās angļu valodas runātājs, pedagogs – brits – **Robert Andrew Buckmaster**, uzņēmuma *Buckmaster Consulting* vadītājs; izglītības speciāliste ar vairāk nekā 20 gadu pieredzi skolotāja, pasniedzēja un konsultanta amatā Austrumeiropā un Centrāleiropā, Centrālāzijā, Ziemeļāfrikā un Tuvajos Austrumos.

Studiju kursu aizvietošana ar jauniem studiju kursu:

- 1. Dizaina domāšanas darbnīca** (*Design Thinking Workshop*); 2 KP (3 ECTS); mācībspēks: Zane Raščevska.

Pamatojoties uz programmas direktores izdarītajiem novērojumiem un secinājumiem, plašām pārrunām vadības līmenī un sadarbības konsultācijām ar kolēģiem, tika pieņemts lēmums uzskatīt INTOPIA biznesa simulācijas spēli par novecojušu EBS programmas sastāvdaļu. Tika novērots, ka šajā kursā izmantotās metodes nav mūsdienīgas, tādējādi neradot maksimāli vēlamus rezultātus un ieguvumus studentiem. Ņemot to vērā, 2022. gada septembrī organizētais RISEBA hakatons, kura pamatā tika izmantota dizaina domāšanas metodoloģija un pamatprincipi, kalpoja par iedvesmu jauna studiju kursa tapšanai EBS programmā, aizvietojot biznesa simulācijas spēli INTOPIA. Tika izveidots jauns studiju kurss – “**Dizaina domāšanas darbnīca**”, kas atspoguļo galveno koncepciju, kas iegūta no iepriekš minētā Hakatona.

Zane Raščevska, kura bija RISEBA pirmā hakatona organizatore un vadītāja, uzņēmās arī atbildību par jaunizveidotā studiju kursa izstrādi un vadīšanu EBS programmas ietvaros.

Tieši tā pat kā INTOPIA, arī studiju šis kurss notiek 4. kursa 1. semestrī, konkrēti janvārī, pieņemot intensīvā moduļa formātu. Šīs nedēļas laikā (studiju kursa ietvaros) studenti iesaistās un mācās, no rīta līdz vakaram apmeklējot tikai šī studiju kursa lekcijas, un visu nedēļu intensīvi velta laiku šī studiju kursa ietvaros izstrādājamam projektam grupās.

Var secināt, ka šis studiju kurss, kas nomainījis biznesa simulācijas spēli INTOPIA, ir saņēmis daudz pozitīvākas atsauksmes. Studenti augstu vērtē interaktīvāku un mūsdienīgāku pieeju biznesa projektu veidošanā, izmantojot dizaina domāšanas principus. Turklāt šī studiju kursa ietvaros studentiem ir iespēja demonstrēt visas 3,5 gadu laikā apgūtās zināšanas un prasmes,

tostarp kritisko domāšanu un radošumu, sadarbību grupā, gala rezultātā prezentējot reālas biznesa vai biznesa attīstības idejas prototipus. Studiju kursa pievienotā vērtība slēpjas arī jauktajās studentu grupās, jo studiju kursā piedalījās gan pastāvīgie EBS studenti, gan ERASMUS+ un Kedge studenti. Tas ir nozīmīgs ieguldījums ne tikai EBS programmai, bet arī vispārīgi Latvijas biznesiem. Ārvalstu dalībniekiem ir iespēja iedvesmot un radīt pilnīgi jaunas idejas, kas, iespējams, nav ienākušas iepriekš prātā. Izvēlētais Latvijas uzņēmums gūst nenovērtējamus ieguvumus no šīm izcilajām idejām, ko radījuši studenti.

2. Korporatīvā pārvaldība (*Corporate Governance*); 2 KP (3 ECTS); mācībspēks: Emil Velinov.

2022./2023.studiju gada pārskata periodā programmas ietvaros pirmo reizi tika ieviests jauns kurss, aizstājot esošo "Eiropas Savienība" studiju kursu. Diemžēl nopietnu veselības problēmu dēļ ilggadīgais mācībspēks, Jurijs Spiridonovs, šajā periodā atteicās no lekciju lasīšanas visās programmās, tajā skaitā EBS. Taču RISEBA štatā ievēlētais ārzemju pasniedzējs Emīls Velinovs, kurš iepriekš jau ir bijis ar pieredzi gan lekciju lasīšanā EBS programmā, gan dalību VPK komisijās, piedāvāja un izstrādāja inovatīvu, alternatīvu studiju kursu ar nosaukumu "Korporatīvā pārvaldība", kas arī tika īstenots šajā pārskata periodā 1.kursa studējošajiem. Arī ERASMUS+ studenti tika aicināti pievienoties šim studiju kursam, uzlabojot kopējo studiju pieredzi ar dzīvīgāku un interaktīvāku studējošo mācību vidi.

No EBS programmas izslēgts studiju kurss:

1. Reklāmas un grafikā dizaina pamati (*Principles of Advertising and Graphic Design*); 2 KP (3 ECTS); mācībspēki: Valters Kaže un Agris Dzilna.

Saistībā ar EBS programmas specializāciju likvidēšanu un šī studiju kursa lielāku atbilstību bakalaura studiju programmai "Sabiedrisko attiecību un reklāmas menedžments" nekā "Eiropas biznesa studijas", tika nolemts studiju kursu izslēgt no obligātās programmas mācību satura. Tā vietā kurss tagad tiek piedāvāts kā izvēles iespēja, ļaujot studentiem to izvēlēties kā papildu studiju iespēju vai, ja ir īpaša nepieciešamība pēc tā, to var apgūt kopā, piemēram, ar SARM studentiem.

Šis akadēmiskais gads iezīmēja nozīmīgu visas augstskolas mēroga procesu, lai sakārtotu studiju kursus un programmu struktūras. Tika uzsākts mērķtiecīgs RISEBA studiju kursu kataloga izveides un studiju programmu struktūru konsolidācijas process. Zemāk 1.6. tabulā ir apskatāms EBS programmas plāns un struktūra 4 gadu griezumā jau pēc uzsāktās konsolidācijas – jau ar izmaiņām.

Lielākās izmaiņas šajā struktūrā saistītas ar studiju kursu nosaukumu standartizāciju visu bakalaura studiju programmu līmenī, kā arī pilnīgu pāreju uz pāra skaitļu kredītpunktiem. "*Pāra skaitļu kredītpunktu politika*" tika ieviesta, lai tad, kad pienāks laiks un būs nepieciešama valsts

mēroga pāreja uz starptautisko kredītpunktu jeb ECTS sistēmu, šī pāreja noritētu pēc iespējas raitāk un atvieglotāki. Pāreja uz starptautisko ECTS kredītpunktu sistēmu paredz kredītpunktus bez komata. Būtisks arguments kredītpunktu maiņai bija arī daudzās akreditācijas komisiju atzīmes un komentāri, ieteikumi par 1 KP studiju kursu likvidēšanu (16 + 3 akadēmiskās stundas).

Par uzskatāmu piemēru 1 KP jeb 1,5 ECTS studiju kursu esamībai, tā pat nepilnu skaitļu ECTS, ir iekļauta Kedge P2026 grupas 4.semestra studiju kursu pakete (skat. 2.3.att.):

SEM	TITLE OF STUDY COURSE	ECTS	H
Students need to validate 30 ECTS in order to pass the semester			
SEMESTER 4 2022/2023	Induction	0	4
	Civil Protection	1,5	16
	Course Paper in Marketing Research	1,5	4
	Social and Applied Ecology	1,5	16
	Company and International Business Law	3	32
	Digital and Social Network Marketing	3	32
	Investments and Financial Markets	3	32
	Logistics	3	32
	Marketing Research	3	32
	Operations Management	3	32
	Strategic Brand Management	3	32
	Managerial Accounting	4,5	48
	Business English (elective)	4,5	66
	EU Language: Spanish (elective)	3	36
	Latvian (elective)	3	32
	Russian (elective)	3	32
TOTAL SEM.5		43,5 ECTS	

2.3.attēls. Studiju programma Kedge P2026 grupai 2022./2023.studiju gadam.

Vēl viena būtiska izmaiņa augstskolā RISEBA kopumā, kas notika galvenokārt saistībā ar ekonomijas periodu, ir 3 papildu akadēmisko stundu eksāmenam pilnīga noņemšana no studiju kursu īstenošanas. Eksāmenu stundas tagad tiek iekļautas studiju kursa saturā, tādējādi pieļaujot un palielinot mācībspēku akadēmisko pasniegšanas brīvību. Mācībspēkiem pašiem ir iespēja izlemt, cik akadēmisko stundu, laiks vai kāds formāts ir vispiemērotākais eksāmena kārtošānai bez noteikta limita.

Tabula 2.1.

EBS programmas struktūra 4 gadu griezumā, kas pielāgota RISEBA konsolidācijas procesā izdotajiem rīkojumiem; studiju plāns 2022./2023.studiju gadam.

Kursa/ moduļa nosaukums	Kursa/ moduļa nosaukums angļu valodā	Atbildīgā mācībspēka/-u vārds, uzvārds	KP	ECTS	Plānojums	
					1.kurss	
					Semestris 1	2
Obligātā daļa						
Hakaton	Hackathon	Zane Rašcevska	0	0	x	

Ievadišana studijās	Induction	Inese Kukle / kopā ar Gaļina Zilgalve: ERASMUS+ un Kedge	0	0	x	
Personības attīstība, prezentācijas prasmes un studiju iemaņas	Personal Development, Presentation and Study Skills	Irina Sidorčuka / Zane Raščevska	2	3	x	
Mikroekonomika	Microeconomics	Maksims Grinčuks	2	3	x	
Mārketings	Marketing	Ioseb Gabelaia	2	3	x	
Augstākā matemātika	Higher Mathematics	Mārtiņš Veide	4	6	x	
Biznesa angļu valoda 1	Business English 1	Irina Sidorčuka	4	6	x	
Franču valoda 1	General French 1	Jūlija Ūdre	2	3	x	
Vadībzinības 1	Management 1	Irina Senņikova	2	3	x	
Vadībzinības 2	Management 2	Irina Senņikova	2	3		x
Dažādību menedžments	Diversity Management	Emil Velinov	2	3		x
Informācijas tehnoloģijas	Information Technologies	Bohdan Haidabrus	2	3		x
Biznesa angļu valoda 1	Business English 2	Irina Sidorčuka	2	3		x
Franču valoda 1	General French 2	Jūlija Ūdre	4	6		x
Makroekonomika	Macroeconomics	Jacek Tomkiewicz	2	3		x
Civilā un vides aizsardzība	Civil and Environmental Protection	Ingūna Romanova / Jevgēnijs Kurovs	2	3		x
Sociālā psiholoģija	Social Psychology	Jūlija Žakemo	2	3		x
Kvantitatīvās metodes	Quantitative Methods	Mārtiņš Veide	2	3		x
Kursa darbs ekonomikā	Course Paper in Economics	Andrejs Limanskis	2	3		x

Kursa/ moduļa nosaukums	Kursa/ moduļa nosaukums angļu valodā	Atbildīgā mācībspēka/-u vārds, uzvārds	KP	ECTS	Plānojums	
					2. kurss	
					Semestris 3	4
Obligātā daļa						
Ievads Eiropas tiesībās	Introduction to European Law	Janīna Joanna Teilāne	2	3	x	
Grāmatvedība	Accounting	Ivita Faituša	2	3	x	
Vadības ekonomika	Managerial Economics	Jacek Tomkiewicz	2	3	x	
Personības attīstība un komandas veidošana	Personality Development and Team Building	Anete Hofmane	2	3	x	
Eiropas politiskā un ekonomiskā attīstība	European Political and Economic Development	Jans Kevišs-Petuško	2	3	x	
Starpkulūru mijiedarbības vadība	Management of Cross-cultural Interaction	Emil Velinov	2	3	x	
Franču valoda 3	General French 3	Jūlija Ūdre	4	6	x	
Biznesa angļu valoda 3	Business English 3	Narine Bžiškjane	2	3	x	
Inovāciju menedžments	Innovation Management	Ričards Švītiņš	2	3	x	
Finanšu grāmatvedība 1	Financial Accounting 1	Ļubova Borisenko	2	3	x	
Finanšu grāmatvedība 2	Financial Accounting 2	Ļubova Borisenko	2	3		x
Franču valoda 4	General French 4	Jūlija Ūdre	2	3		x

Biznesa angļu valoda 4	Business English 4	Narine Bžiškjane	4	6		x
Starptautiskās komercietības	International Business Law	Andrew Gareleck	2	3		x
Digitālais un sociālo tīklu mārketingš	Digital and Social Media Marketing	Almir Pešteck	2	3		x
Akadēmiskā rakstīšana	Academic Writing	Robert Buckmaster	2	3		x
Lingvistiskā prakse (Francijā)	Linguistic Internship (France)	Inese Kukle / Gaļina Zilgalve	4	6		x
Mārketinga pētījumi	Marketing Research	Ioseb Gabelaia	2	3		x
Matemātiskā statistika	Mathematical Statistics	Mārtiņš Veide	2	3		x
Kursa darbs mārketingā	Course Paper in Marketing	Ioseb Gabelaia	2	3		x

Kursa/ moduļa nosaukums	Kursa/ moduļa nosaukums angļu valodā	Atbildīgā mācībspēka/-u vārds, uzvārds	KP	ECTS	Plānojums	
					3.kurss	
					Semestris 5	6
Obligātā daļa						
Uzņēmuma finanses	Corporate Finance	Mihkels Kersna	2	3	x	
Eiropas uzņēmējdarbība	European Entrepreneurship	Sean Patrick Saßmannshausen	2	3	x	
Personības izpētes metodes organizācijā	Personality Research Methods in Organisation	Anete Hofmane	2	3	x	
Starptautiskās stratēģiskās vadībzinības	International Strategic Management	Andrejs Čirjevskis (vakance)	2	3	x	
Lietišķā franču valoda 1	Business French 1	Jūlija Ūdre	4	6	x	
Biznesa platformas: no jaunuzņēmumu lietojumprogrammām līdz platformu ekosistēmām	Business Platforms: from Start-up Applications to Platform Ecosystems	Ivars Godmanis	2	3	x	
Pārdošanas vadība	Sales Management	Aigars Ģērmanis	2	3	x	
Starptautiskais mārketingš	International Marketing	Valters Kaže	2	3	x	
Personāla vadība	Human Resource Management	Vanda Brūvele	2	3	x	
Lietišķā franču valoda 2	Business French 2	Jūlija Ūdre	2	3		x
Vadības grāmatvedības pamati	Fundamentals of Managerial Accounting	Ļubova Borisenko	2	3		x
Finanšu tirgi un investīcijas	Financial Markets and Investments	Andrejs Limanskis	2	3		x
Zīmolvedība	Brand Management	Ioseb Gabelaia	2	3		x
Biznesa procesu pārvaldība	Business Process Management	vakance	2	3		x
Loģistika	Logistics	Kristina Petļak	2	3		x
Starptautiskā prakse	International Internship	Inese Kukle	4	6		x
Kursa darbs vadībzinībās	Course Paper in Management	Inese Kukle	2	3		x

Kursa/ moduļa nosaukums	Kursa/ moduļa nosaukums (angļu valodā)	Atbildīgā mācībspēka/-u vārds, uzvārds	KP	ECTS	Plānojums	
					4. kurss	
					Semestris 7	8
Obligātā daļa						
Finanšu vadība un riski	Financial Management and Risks	Andrejs Čirjevskis	4	6	x	
Ētika un sociālā atbildība	Ethics and Social Responsibility	Julija Žakemo	2	3	x	
Projektu vadīšanas pamati	Fundamentals of Project Management	Bohdans Haidabras	2	3	x	
Līderība un uzvedība organizācijā	Leadership and Organisational Behaviour	Irina Senņikova	2	3	x	
Banku starptautiskā darbība	International Banking	John Joseph Burke	2	3	x	
Dizaina domāšanas darbnīca	Design Thinking Workshop	Zane Raščevska	2	3	x	
Personības un profesionālā izaugsme	Personality Development and Professional Growth	Anete Hofmane	2	3	x	
Pētījumu metodoloģija un struktūra	Research Methodology and Design	Gaļina Zilgalve / Ali Ait Si Mhamed	2	3	x	
Pētniecības prakse	Research Internship	Inese Kukle	8	12		x
Bakalaura darbs	Bachelor Thesis	Inese Kukle	12	18		x

Kursa/ moduļa nosaukums	Kursa/ moduļa nosaukums (angļu valodā)	Atbildīgā mācībspēka/-u vārds, uzvārds	KP	ECTS	Plānojums							
					1.kurss		2. kurss		3.kurss		4. kurss	
					1	2	3	4	5	6	7	8
Brīvās izvēles daļa												
Kognitīvā psiholoģija	Cognitive Psychology	Anete Hofmane	2	3					x			x
Krievu valoda	Russian	Narine Bžiškjane	2	3					x	x	x	
Spāņu valoda 1	Spanish 1	Joan Cervantes Gutierrez	2	3					x		x	
Uzņēmējdarbība jaunattīstības tirgos	Doing Business in Emerging Markets	Emil Velinov	2	3					x		x	
Angļu sarunvaloda uzņēmējdarbībā (<i>padziļinātais līmenis</i>)	Spoken English for Industry and Commerce (<i>Advanced Level</i>)	Irina Sidorčuka	2	3					x	x	x	
Spāņu valoda 2	Spanish 2	Joan Cervantes Gutierrez	2	3						x		
Arbitrāža	Arbitration	John Joseph Burke	2	3						x		
Latviešu valoda*	Latvian*	Irina Kozlova	2	3					x	x	x	

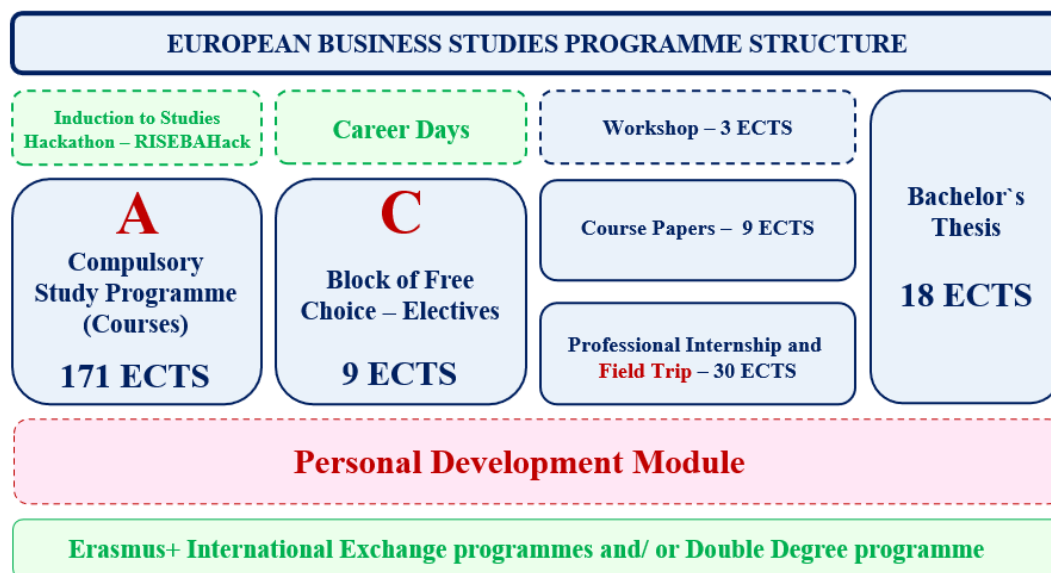
Programmas mācībspēki, tostarp Valters Kaže, Aigars Ģermanis, Ivars Godmanis, Elīna Miķelsone, Irina Senņikova, Vanda Brūvele un citi, aktīvi nodarbojas ar uzņēmējdarbību, ienesot studiju procesā aktuālās, tik ļoti mūsdienās nepieciešamās, praktiskās zināšanas. Šie mācībspēki

piedāvā studentiem arī vērtīgas prakses un turpmākās nodarbinātības iespējas. Mācībspēki ir informēti par jaunākajām tendencēm, regulāri atsvaidzinot kursu saturu, pamatojoties uz jauninājumiem šajā jomā.

Katra semestra sākumā studiju kursu aprakstus pārskata un apstiprina programmas direktors un virziena vadītājs, lai pārvaldītu darba slodzi un nodrošinātu nepārtrauktu profesionālo izaugsmi. Docētāji izmanto zinātniskās datu bāzes, piemēram, *EBSCO*, *Emerald*, *Scopus* un *Web of Science*, lai savosursos iekļautu jaunākos pētījumu rezultātus.

Lai veicinātu nepārtrauktu mācīšanos un ieguldījumu akadēmiskajai sabiedrībai, katrs darbinieks saņem ikgadēju finansējumu, lai apmeklētu zinātniskās konferences un publicētos tādās datubāzēs kā *SCOPUS* un *Web of Science*. Personāla kvalifikācijas paaugstināšanas rezultāti tiek novērtēti katru gadu, katram darbiniekam (štata) tiek noturētas vismaz 1 stundu garas pārrunas ar tiešo vadītāju par aizvadītajā gadā sasniegtajiem/ nenasniegtajiem mērķiem, savā pozīcijā paveikto/ nepaveikto, kā arī turpmākajām profesionālās pilnveides iespējām.

Turpmākai EBS programmas attīstībai ir izdarīti arī secinājumi saistībā ar nepieciešamību veikt individuālas pārrunas ar programmas direktoru katru reizi, kad noslēdzas studiju kurss un no Kvalitātes centra ir saņemti studiju kursa novērtēšanas rezultāti, lai kopīgi mācībspēks un programmas direktore var atrast konkrēta studiju kursa pilnveides un uzlabojumu iespējas, kā arī noteikt kas studiju kursa ietvaros darbojas labi/ kas ne tik veiksmīgi. Ir izveidots arī EBS programmas nākotnes teicamais modelis jeb teicamā struktūra (skat.2.3.att.).

2.4. attēls. EBS programmas teicamā grafiskā struktūra – attīstības plāns.

Svarīgi atzīmēt, ka šajā grafiskajā struktūrā ir veikti vairāki uz nākotnes attīstību vērsti EBS programmas uzlabojumi:

1. RISEBA Hakatonu un studējošo ievadišanu studijās integrēt kā daļu no studiju kursa/ kā daļu no vērtējuma saņemšanas, vai piemērot tam atsevišķu kredītpunktu (1 ECTS).

2. Karjeras dienas integrēt kā obligātu profesionālās bakalaura studiju programmas sastāvdaļu, tajā skaitā, obligātu to apmeklētību; Karjeras dienu progresu/ ietekmi/ nepieciešamību uz studentu izvērtēt pēc izmaiņām pieaugošā studējošo nodarbinātības līmenī, kā arī pēc prakšu atskaitēm un prezentācijām, to kvalitātes un studējošā ieguldījuma/ ieguvumiem prakses laikā.
3. Sākot ar 2025./2026.studiju gadu, “Dizaina domāšanas darbnīcu” pārstrādāt tā, lai tajā atspoguļotos un students demonstrētu visas savas 3,5 studiju gadu laikā iegūtās teorētiskās zināšanas, praktisko pieredzi praksēs, kompetences un iegūtās prasmes, pakāpenisku personības attīstību. Studiju kursa beigās, izstrādājot gatavu biznesa attīstības plāna prototipu.
4. Apvienot divas prakses: “Starptautiskās prakse” un “Pētniecības prakse”, tās integrējot vienā lielā 4 mēnešu praksē ar vienotu nosaukumu **“Starptautiskā prakse” – 24 ECTS, 3.studiju gada, 2.semestrī**, veselu semestri veltot tikai praksei. Apvienojot divas prakses vienā 4 mēnešu starptautiskā pieredzē, studenti iegūst plašāku prasmju kopumu un starpkultūru kompetenci, kā arī iespēju braukt stažēties ārvalstīs, pat izmantojot ERASMUS+ finansētās prakses vietas. Organizācijām tas nodrošina ilgstošāku un iesaistītāku praktikanta ieguldījumu, ļaujot dziļāk iesaistīties projektos un uzlabot zināšanu apmaiņu. Būtībā divu prakšu apvienošana vienā starptautiskā praksē nav tikai studiju uzdevumus “ķeksīša” pēc, bet gan stratēģiska pieeja, lai maksimāli palielinātu studentu mācību potenciālu un optimizētu abpusējo ieguvumu gan studentiem, gan uzņēmējorganizācijām. Tas veicinātu bagātāku, ietekmīgāku studiju ceļu, radot abpusēji izdevīgu partnerību starp studentiem un profesionālo pasauli, piedevām palielinātu iespēju, ka studenti prakses iespējas meklēs ārvalstīs, izmantojot ERASMUS+ finansētās prakses vietas. Tas ir ieguldījums arī RISEBA pusē, kas nodrošinātu ERASMUS+ projektu attīstību arī lauciņā – PRAKSES.
5. Atteikties no B grupas (bloka) studiju kursu iedalījuma – ierobežotas izvēles studiju kursi. Tas rada neizpratni un daudz neskaidrības gan studentos, gan RISEBA iekšējos procesos par šāda veida studiju kursu sadalījumu, jo pašreizējos apstākļos, kad EBS programmā specializācijas vairs netiek īstenotas, tas ir lieks studiju kursu bloks. B bloks būtu joprojām aktuāls un nepieciešams, ja specializācijas joprojām tiktu īstenotas. Tā kā EBS programma šobrīd darbojas pēc holistiska satura īstenošanas principa, būtu ļoti vēlams studiju kursus dalīt tikai A un C blokaursos – obligātajos un brīvās izvēlesursos.
6. Piedāvājot pārveidojošu pieeju EBS programmas personības attīstības studiju kursu modulim, tiek ierosināts personības attīstības kursus pārveidot visaptverošā četru gadu modulī. Sākot ar “baltu lapu” pirmajā kursā, studenti rūpīgi dokumentētu un novērtētu savu

personīgo izaugsmi, veidojot nepārtrauktu un vienotu studenta žurnālu par savu attīstību visas programmas, četru gadu, laikā. Šis holistiskais modulis nodrošinātu ilgstošu koncentrēšanos uz studentu personīgo un profesionālo evolūciju, aizstājot sadrumstalotos kursus ar dinamisku, izvērtējošu progresa ceļojumu EBS programmas ietvaros.

2.2. *Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu.*

Pirms katra semestra sākuma mācībspēkiem jāpārskata kursu apraksti, atkārtoti izvērtējot kursa mērķus un paredzamos studiju rezultātus. Viņi arī pārskata mācību materiālus un literatūras avotus, nodrošinot, ka tie ir atjaunināti ar jaunākajiem pētījumiem šajā jomā.

Lai novērstu kursu satura pārklāšanos un nodrošinātu studiju kursu savstarpēju pievienoto vērtību, mācībspēki regulāri sadarbojas, lai apspriestu studiju kursu struktūru un saturu. Visu kursu apraksti ir pieejami mācību platformā *e.riseba.lv*, visbiežāk pie konkrētā studiju kursa satura un ievietotajiem materiāliem. Programmas direktore cieši sadarbojas ar mācībspēkiem, lai veicinātu kursu savstarpējo saistību. Pēdējā laikā mācībspēki un programmas direktore ir īpaši aktīvi iesaistījuši arī studentus tiešas atgriezeniskās saites saņemšanas procesā, lai iegūtu vērtīgus padomus par iespējamiem kursa satura un materiālu pārvaldības uzlabojumiem.

Visā pārskata sagatavošanas periodā, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, moduļu ieviešanas metodoloģijā un vērtēšanas sistēmā citas būtiskas izmaiņas nav novērotas.

2.3. *Prakses nodrošinājums, prakses darba organizācija un rezultātu analīze, ja studiju programmā ir paredzēta prakse*

Prakse ir būtiska un neatņemama profesionālās izglītības sastāvdaļa. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem, studējošajiem, kuri apgūst profesionālo bakalaura studiju programmu "Eiropas biznesa studijas", obligātā kārtā ir jāapgūst 20 KP jeb 30 ECTS kredītpunktu prakses.

Visā studiju laikā, 4 gadu garumā, EBS programmā studējošajiem ir jāveic trīs prakses:

1. *Lingvistiskā prakse Francijā;*
2. *Starptautiskā prakse;*
3. *Pētniecības prakse.*

EBS programmas profesionālo prakšu galvenais kopīgais **mērķis** ir uzlabot EBS studējošo zināšanas par biznesa pasauli, attīstīt valodas un komunikācijas prasmes starptautiskā kontekstā un ļaut studentiem pielietot programmā apgūtās teorētiskās koncepcijas reālās situācijās. Turklāt

prakse sniedz studentiem arī iespēju veikt pētījumus un analīzi uzņēmumā vai nozarē, veicinot viņu akadēmisko un profesionālo attīstību.

Pēc otrā studiju gada studenti dodas īstā nozares ceļojumā – RISEBA finansētā valodniecības jeb lingvistiskajā praksē uz Franciju. Tādēļ jau sākot ar pirmo studentu saskarsmi, viņiem tiek stāstīts cik svarīga ir franču valodas apguve, kā arī tās noteikta līmeņa sasniegšana līdz otrā gada otrajam semestrim. Prakses **mērķis** ir uzlabot franču valodas zināšanas, komunikācijas prasmes starpkultūru vidē un attīstīt profesionālo kompetenci, kas atbilst studiju programmas rezultātiem un profesionālajiem standartiem. Studenti tiek vadāti un iepazīstināti ar vietējiem tirgiem un zināmiem zīmoliem, uzņēmumiem. Prakses noslēgumā viņi kārto eksāmenus franču valodā, kā arī otrā studiju kursā – biznesa kursā, kā rezultātā iegūstot ne tikai nepieciešamos kredītpunktus, bet arī nākotnei un darba meklējumiem noderīgus sertifikātus.

Trešajā kursā studenti veic obligātu praksi starptautiskā uzņēmumā, kas nereti kļūst arī par studentu pastāvīgo darba vietu.

Ceturtajā kursā studentiem obligāti jāpiedalās biznesa simulācijas nedēļā: *Dizaina domāšanas darbnīca*, kur komandas veic nedēļu garu uzņēmējdarbības projektu caur dizaina domāšanas metodoloģiju. Ceturtajā gadā studentiem jāaizstāv arī Pētniecības prakse, kas ietver uzņēmuma vai nozares analīzi, kā arī ir veido bakalaura darba projekta empīriskās daļas pamatus. Abas prakses notiek angļu valodā.

Prakses laikā studentiem tiek norīkots tiešais prakses vadītājs no uzņēmuma puses, kā arī augstskolas nozīmēts prakses vadītājs, visbiežāk programmas direktors, kurš sniedz konsultatīvu atbalstu, lai palīdzētu sasniegt prakses uzdevumus. Prakses veikums studentam jāiesniedz komisijai, un vērtēšanas pamatā ir 10 baļļu vērtēšanas skala.

Pirms Starptautiskās un Pētniecības prakses uzsākšanas, studentam ir jāparaksta trīspusējs līgums trīs eksemplāros. Vienu eksemplāru patur augstskola RISEBA, otru tiek nodots atpakaļ uzņēmumam, kurā notiek prakse, bet trešo eksemplāru patur students. Visā prakses laikā studentam jāuztur/ jāraksta prakses dienasgrāmata ar ikdienas piezīmēm. Pēc prakses pabeigšanas studentam jāiesniedz 15 lappušu pārskats jeb prakses atskaite, ieskaitot dienasgrāmatu un novērtējuma lapu no prakses nodrošinātāja (*prakses dienasgrāmata un novērtējums tiek pievienots prakses atskaites Pielikumā*). Prakses atskaites titullapai jābūt parakstītai no studenta, prakses devēja un programmas direktores puses.

Pie prakses aizstāvēšanas students var tikt pielaists tikai ar nosacījumu, ka ir iesniegti un aizpildīti visi augstāk minētie dokumenti un ir pierādāma to esamība. Būtiskākais dokuments ir prakses līgums, kas kalpo kā primārais dokuments, kas atbild par prakses juridisko aspektu visu trīs iesaistīto pušu starpā.

Prakses atskaites pārskatā ir jāatspoguļo sekojoši aspekti (*prakses atskaites saturs*):

1. Ievads
2. Uzņēmums/ organizācija/ institūcija
 - 2.1. Ārējā vide
 - 2.2. Stratēģiskā vadība
 - 2.3. HR un vadība
 - 2.4. Mārketings un pārdošana
 - 2.5. IT
 - 2.5. Loģistika / Piegādes ķēde
 - 2.6. Grāmatvedība un finanses
 - 2.7. Starptautiskās operācijas
 - 2.8. Ētika, sociālā atbildība
3. **Studenta darbs**
 - 3.1. Amats uzņēmumā
 - 3.2. Veiktā darba veids un darba apraksts
 - 3.3. Pienākumi, uzdevumi, aktivitātes
 - 3.4. Apmācītas un pilnveidotas prasmes
 - 3.5. Iegūtas jaunas zināšanas un prasmes
 - 3.6. Radušās problēmas
 - 3.6. Praktiskā ietekme uz studenta personīgo attīstību
 - 3.7. Pašnovērtējums
4. Detalizēta konkrēta uzņēmumā realizēta projekta analīze vai funkcionālās jomas analīze (*piemēram: ražošana, personāla vadība, finanses, mārketings un pārdošana utt.*)
5. Secinājumi / priekšlikumi
6. Pielikumi
 - 6.1. Izvietojuma dienasgrāmata (*īss ikdienas aktivitāšu apraksts*).
 - 6.2. Praktiskā vadītāja vērtējums (*novērtējuma veidlapa*) un/vai uzņēmuma izziņa

Prakses aizstāvēšanā students demonstrē sekojošo:

Students praksi aizstāv komisijas priekšā, kurā ir vismaz divi pārstāvji. Students sagatavo un prezentē 5 minūšu prezentāciju, kurā izceļ savu galveno ieguldījumu, prakses laikā veikto darbu, iegūtos rezultātus, secinājumus un piedāvātos risinājumus. Studentam jāuzrāda visi nepieciešamie dokumenti, un prakses atskaite ar studenta, darba devēja un programmas direktora parakstiem. Izšķiroša nozīme ir darba devēja piekrišanai un parakstam uz prakses atskaites

titullapas, tādējādi apliecinot studenta sniegtās informācijas pareizību un patiesumu. Prakses atskaite tiek iesniegta spirālveida iesējumā vismaz vienā eksemplārā.

RISEBA studenti saņem izsūtnes par dažādām prakses vietām no nozares uzņēmumiem un sadarbības partneriem, kā arī tiek informēti par inovatīvām digitālām platformām, kuras piedāvā prakses un darba iespējas studentiem.

Karjeras dienas ik gadu sniedz studentiem iespēju tikties ar uzņēmumiem, to pārstāvjiem un saredzēt savas nākotnes iespējas gan studiju laikā, gan pēc augstskolas absolvēšanas. Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola RISEBA studentiem piedāvā apmeklēt vairākus mācību gada laikā.

Karjeras dienas 2022./2023.studiju gadā norisinājās divreiz: rudens periodā no 2022.gada 11.-17.novembrī un pavasara periodā no 17.04.2023 – 25.04.2023, šo dienu laikā studentiem tika sniegta iespēja klātienē tikties ar potenciālajiem darba devējiem un cilvēkiem, kuri savu karjeru pilnveidojot izvēlējušies studijas augstskolā RISEBA.

25.04.2023. Karjeras dienas 2023 tika noslēgtas ar vairākām vieslekcijām klātienē, kā arī iespēju studentiem tikties ar uzņēmumiem un pārrunāt savas karjeras izaugsmi un prakses iespējas. Pasākumā tika pārstāvēti sekojoši uzņēmumi un iestādes: Starptautiskā lidosta RĪGA, LPP Latvija Ltd SIA, Booking Group Cooperation SIA, CIVITTA Erasmus jaunažiem uzņēmējiem, Allnex Latvia SIA, autoskola Einšteins, Euro Life Technologies, MSC Shared Service Centre RIGA, Darbaguru.lv, LR Datu valsts inspekcija un citas.

2022./2023.studiju gadā novērotās tendences:

- pieteikties apmaksātām prakses vietām;
- meklēt daļēji klātienē prakses, ar iespēju strādāt arī attālināti;
- praksēm piesakās studenti arī no akadēmiskām programmām.

Noslēgti vairāk nekā 200 līgumi.

Zemāk minēti uzņēmumi, ar kuriem noslēgti prakses līgumi 2021./2022. studiju gadā un 2022./2023. studiju gadā: SIA "Viola Farma", Latvijas Republikas Prokuratūra, SIA "House of Light", SIA "FSA Solution", Swift, Realty LLC, SIA Kreiss, Echoo Group, SIA "Viola Farma", SIA "Golin Riga", AS "Swedbank", SIA "P.R.A.E. Sabiedriskās attiecības", AS "RIKON", SIA "UPRANKD", SIA "Miltton Latvia", SIA "Deep White", SIA "Vīlands Associates", SIA "Guilty Ogilvy", SIA "Meduza", Možums PRO SIA, Biedrība TAN, SIA Vesels Veselumā, German Products Baltics SIA, SIA Lego estate, SIA "ACB Tenisa klubs". SIA Brasta Latvia, SIA Uprankd, SIA Antistar, Latvijas Pienasaimnieku centrālā savienība, Allnex Latvia" SIA. Biedrība "NewDoor", SIA Alenmed Promotion, SIA Daktera Kuzņecova klīnika "Acu mikroķirurģijas centrs", SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", AS "Swedbank", SIA "KREATĪVS NOSAUKUMS", LLC TaikaTranslations, SIA "DRF", SIA "Bright Dream", SIA "Puratos Latvia", SIA "Vīlands

Associates", D.K.Agency SIA, SIA Shine Event, Dukascopy Europe IBC AS, SIA "Dream International", SIA Mazulim, SIA "Golin Riga", SIA "Modul", SIA LuNa, Biedrība, "TAN", Ventspils novada pašvaldība, SIA "Cargo Concept", SIA Sportland, SIA "Littleberry", SIA "Laque", SIA Skaistuma nams, SIA DREAM HUNTER, SIA "Aqua Luna", SIA K.Salons, Kidshockey.lv, SIA BASELINE.LV, A. W. Olsen & Partners, SIA "Bonava Latvija", ILCC (Irish Latvian Chamber of Commerce), SIA "AB Modeks", SIA White, SIA "P.R.A.E. Sabiedriskās attiecības", Promoty Marketing OÜ, SIA "Alvedik", SIA "Možums PRO", Rocketbit OU, SIA AMELISTE, SIA EHR Mediju Grupa, SIA "DATORITS", Digitālā mārketinga aģentūra "5Reasons", SIA Go2Fly, SIA "BBH Investments", SIA "Dehold", SIA UPRANKD, SIA Uhh Design un Tempo France.

2.4. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem

Studentu noslēguma darbu izstrādes procesā darba tēmas tiek saskaņotas ar darba zinātniskajiem vadītājiem, programmas direktoru un virziena vadītāju. Starp studentu un darba vadītāju tiek saskaņots kalendārais plāns ar regulārām konsultāciju reizēm.

Lai veicinātu izpratni par bakalaura darba izstrādi, EBS programmā ir iekļauts studiju kurss "Pētniecības metodoloģija un dizains", kas tiešā veidā koncentrējas uz bakalaura darbu un datu apstrādes izpratnes veicināšanu. Apmēram mēnesi pirms gala bakalaura darba versijas iesniegšanas RISEBA, tiek organizēta priekšizstāvēšana, kuras sekmīgai iziešanai nepieciešami aptuveni 80% gatava bakalaura darba. Priekšizstāvēšana laikā divi komisijas pārstāvji sniedz atsauksmes turpmākai darba uzlabošanai un nepieciešamības gadījumā – izmaiņu veikšanai. Ja students priekšizstāvēšanā saņem nelabvēlīgu vērtējumu, darbs jāpriekšizstāv atkārtoti aptuveni pēc divām nedēļām, kas tiek dotas, lai darbu papildinātu un uzlabotu. Programmas direktors patur tiesības neparakstīt bakalaura darbu, aizliedzot tā virzīšanu aizstāvēšanai, ja programmas direktora skatījumā darbs neatbilst RISEBA bakalaura darba izstrādes normatīvajiem dokumentiem vai nav virzīšanas cienīgs. Bakalaura darbu vērtēšanu veic Valsts Pārbaudījumu komisija piecu cilvēku sastāvā.

2022./2023.studiju gadā kopumā sekmīgi aizstāvēti **22** bakalaura darbi. Aprīlī tika aizstāvēti trīs darbi – trīs Kedge studenti, kuri nebija aizstāvējušies iepriekšējā 2021./2022. studiju gada vasarā. Atlikušie 19 studenti darbus aizstāvēja, kā paredzēts jūnija sākumā.

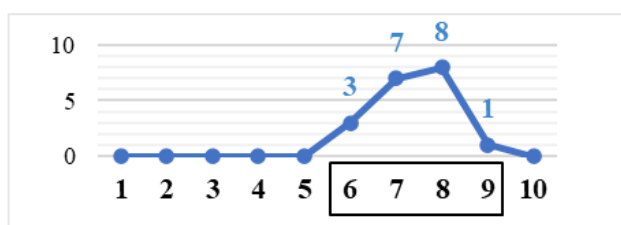

2.5. attēls. Aizstāvēto un neaizstāvēto bakalaura darbu skaits 2022./2023.studiju gadā.

Lielisks sasniegums, ka tikai viens no 20 studentiem netika pielaists gala aizstāvēšanai un aizgāja akadēmiskajā pārtraukumā. **19** veiksmīgas bakalaura darbu aizstāvēšanas paredzētajā termiņā no 20 ir atzīstams sasniegums EBS programmas ietvaros (skat. att. 2..).

Jāakcentē, ka studijās atjaunojās un šajā studiju gadā darbus aizstāvēja 2 studentes, kas iznāca no ilgstoša akadēmiskā pārtrūkuma. Vienas no šīm studentēm pārtraukuma ilgums bija pat 10 gadi. No tā var secināt, ka programmas iegūstamais grāds un kvalifikācija, tajā skaitā, pati programma joprojām ir aktuāla un piesaistoša arī studējošajiem ilgstošos akadēmiskajos atvaļinājumos, kas atjaunojas studijās pat pēc tik ilga laika.

Vidējais vērtējums EBS programmas absolventiem bija **7,4 balles amplitūdā no 6 līdz 9** (skat. 2.. att.).

2.6. attēls. Aizstāvēto bakalaura darbu iegūto vērtējumu amplitūda (19 absolventiem).

Tabula 1.7.

Aizstāvēto bakalaura darbu tēmu apkopojums par 2022./2023.studiju gadu

Bakalaura darba tēmas
1. <i>An Operational Excellence Approach to Overcoming Negative Equity in a Latvian FinTech Company "X"</i>
2. <i>The evolution of the measurement of a company's performance: incorporation of extra financial criteria</i>
3. <i>The Significance of Ethical Marketing Practices in Building Strong Customer Relationships and Driving Organic Traffic</i>

4. <i>Communication of French wineries regarding their sustainable commitments to customers</i>
5. <i>Female leadership: key success factors in reaching top management positions in Latvia</i>
6. <i>The role of Venture Capital in driving growth and innovation in Portfolio companies in France</i>
7. <i>The Social Media influence on consumer purchasing behaviour</i>
8. <i>The impact of stress on employees motivation and job satisfaction on the example of «Xpate»</i>
9. <i>The Impact of Digital Marketing on Customer Relationship</i>
10. <i>The impact of cultural differences on intercultural communication and management in the workplace in France</i>
11. <i>Improvement of the quality of provided digital support for students at RISEBA and KEDGE</i>
12. <i>The cannabis market in France and its legal future</i>
13. <i>Portfolio of Cryptocurrencies as Modern Way of Investments</i>
14. <i>The role of digital marketing for music artists and its impact on their streams on online streaming platforms</i>
15. <i>Business Plan for Summer Beach Cafe in Jurmala, Latvia</i>
16. <i>Challenges and issues of the fashion luxury industry in its efforts to achieve sustainability</i>
17. <i>B2B Customer Development Process and its importance for SaaS companies</i>
18. <i>Relationship between Corporate Social Responsibility and Sustainable Procurement Practices in the Automotive Industry</i>
19. <i>IT talent attraction methods for international companies based in Latvia</i>
20. <i>Ethical issues and ways of solving them at Dukascopy Bank</i>
21. <i>Marketing Strategy for Radisson Riga Hotel Cluster in New Inbound Tourist Segments</i>
22. <i>Strategies for EV charging infrastructure development in France</i>

Noslēguma darbu tēmas ir aktuālas nozarē (skat. 1.7.tabulu), tajā skaitā darba tirgu, jo šie darbi tiek izstrādāti sadarbībā ar starptautiskajiem uzņēmumiem un nozares institūcijām, risinot būtiskas biznesa vadības problēmas. Studenti tiek mudināti izcelt savu darbu oriģinalitāti – esenci – lai izvairītos no līdzīgu pētījumu tēmu dublēšanas. Bieži vien studenti ļoti cieši sadarbojas ar uzņēmumu pārstāvjiem, lai izvēlētos pētījuma virzienu noslēguma darbam. Šajā akadēmiskajā gadā jau pat priekšizstāvēšanas komisija atzīmēja, ka vairākas bakalaura darbu tēmas ne tikai atbilst programmas cerībām, bet arī izeļas ar savām unikālajām idejām, inovācijām un neparastiem pētījumiem, piemēram, bakalaura darba tēma: ***The cannabis market in France and its legal future [Kaņepju tirgus Francijā un tā likumīgā nākotne]***. Šajā studiju gadā tika izstrādāts arī viens uzņēmuma attīstības/ biznesa plāns. Tas ir nozīmīgs pluss un ieguldījums programmā, veicinot ne tikai biznesa, bet arī radošo domāšanu nākamo/ topošo absolventu vidū un mudinot bakalaura darbus un pētījumu virzienus pacelt jaunās virsotnēs.

Pēc katras bakalaura darbu aizstāvēšanas Valsts Pārbaudījumu komisija sniedz īpašu atzinību par bakalaura darbu aktualitāti studiju programmā, kopējo kvalitāti, nepieciešamajiem pilnveidojumiem, tajā skaitā par noslēguma darbu tēmu atbilstību tieši EBS programmai.

Nobeiguma darbu kopējā kvalitāte VPK komisijas kopsavilkumā: vidēja un laba; empīriskā puse apmierinoša un vāja. **Kopējā tēmu atbilstība studiju programmai:** labi atbilst; aktuālas.

2.5. Studējošo ienākošā un izejošā mobilitāte studiju programmas ietvaros

Studējošajiem EBS programmas ietvaros ir iespēja ne tikai iesaistīties kādā no ERASMUS+ apmaiņas programmām, bet arī piedalīties kādā no dubultgrāda pieredzēm, kas ietver sevī veselu studiju gadu kādā no RISEBA partneraugstskolām. Divu grādu iniciatīvai ir izveidotas sadarbības partnerības ar tādām prestižām iestādēm kā Kedge Business School Francijā, Haaga-Helia Lietišķo zinātņu universitāti Somijā, Rēgensburgas Lietišķo zinātņu universitāti Vācijā. Kā arī jāatzīmē, ka 2019. gada rudenī tika noslēgta jauna vienošanās par sadarbību divu grādu ieguvē ar Vircburgas Lietišķo zinātņu universitāti Vācijā. EBS programmā ir noslēgts arī īpašs sadarbības līgums ar Normandijas biznesa skolu Francijā, kura ietvaros katru gadu uz RISEBA ierodas vairāki studenti no Normandijas uz veselu mācību gadu, arī šis 2022./2023.studiju gads nav bijis izņēmums.

Kā redzams 1.4. tabulā, tieši EBS programmā ik gadu RISEBA uzņem ievērojamu skaitu studentu ERASMUS+ ietvaros no visas pasaules, īpaši no Eiropas. Šajā studiju gadā kopā tika uzņemti **108** apmaiņas programmu studējošie.

No statistikas datiem redzama ievērojama atšķirība starp iebrucošajiem un izbrucošajiem studentiem. Reagējot uz šo tendenci, šajā akadēmiskajā gadā tika uzsākti būtiski dialogi ar pārstāvjiem no mūsu dubultgrāda partneraugstskolām. Galvenā uzmanība tiek pievērsta studentu informēšanai par neskaitāmajām priekšrocībām un bagātinošo pieredzi, kas pieejama, izmantojot kādu no dubultgrāda programmām, ko vēl vairāk plānots veicināt ar reklāmas materiālu izplatīšanu, kas primāri ietvertu pārliecinošus studentu stāstus, kas šajā pieredzē ir devušies un piedalījušies.

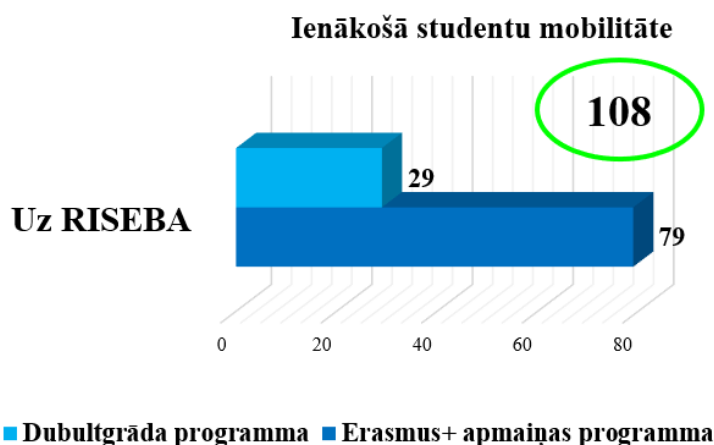
Protams, izteiktās skaitļu atšķirības var arī skaidrot ar to, ka RISEBA studentu skaits, konkrēti EBS programmā, nav pietiekami liels, lai nosegtu tik lielu izejošo studentu skaitu.

Tabula 1.8.

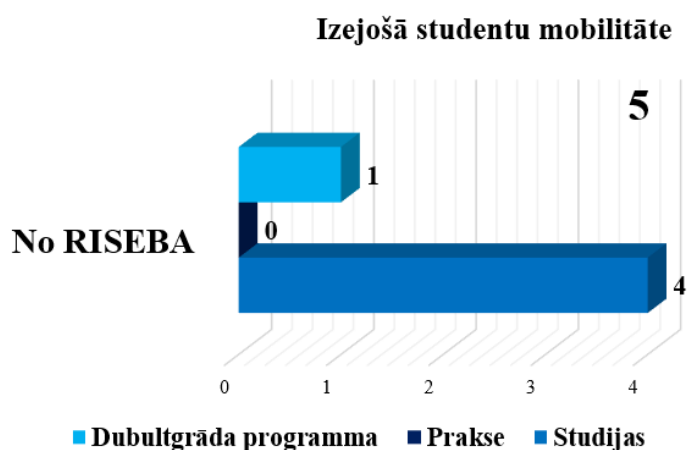
Statistikas dati par iebrucošajiem un izbrucošajiem studentiem EBS programmas ietvaros 2022./2023.studiju gadā

Iebraucošie studenti (uz RISEBA)			Izbrucošie studenti (no RISEBA)			
Erasmus+ apmaiņas programma	Dubultgrāda programma	KOPĀ	Studijas	Prakse	Dubultgrāda programma	KOPĀ
79	29	108	5	0	1	

2022./2023.studiju gadā tika uzņemti studenti no tādām partneraugstskolām un valstīm kā: **Turcija** – Marmara University; **Francija** – KEDGE BS, Normandie Business School, LYON Business School, IESEG School of Management, Montpellier Business School, Rennes School of Business; **Spānija** – Rey Juan Carlos, University of Valencia; **Portugāle** – ISCTE; **Vācija** – OTH-Regensburg, Bergische University Wuppertal; **Itālija** – Brescia University; **Austrija** – FH-Kufstein Tirol, WH Wien der WKW; **Nīderlande** – Rotterdam University of applied sciences, HAN University of Applied Sciences; **Čehija** – Prague University of Economics and Business; **Rumānija** – Babeş-Bolyai University; **Azerbaidžāna** – ADA University.

attēls

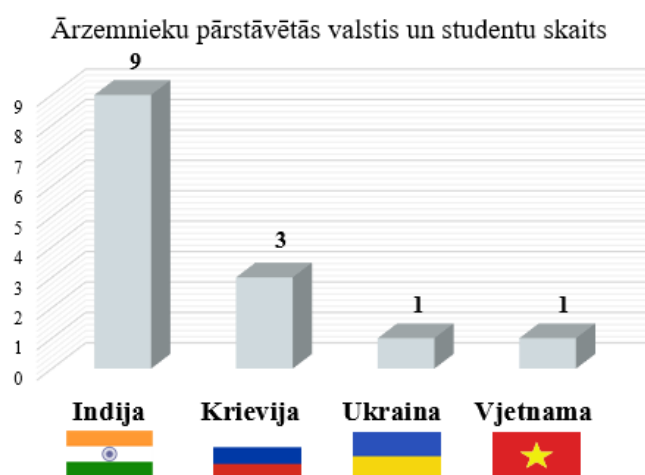

attēls

Šajā akadēmiskajā gadā EBS programmā arī pirmo reizi tika uzņemti divi studenti no **ASV, Fort Hays State University**, tas bija ne tikai liels pagodinājums un jauna pieredze programmai, bet arī visai augstskolai kopumā, uzņemot studentus no tik tālas pasaules malas. Vēlāk, semestra noslēgumā, notika arī kolēģu sagaidīšanas no ASV partneraugstskolas, kolēģi ieradās Latvijā, augstskolā RISEBA. Šīs tikšanās laikā piedalījās arī abi apmaiņas programmas studenti, kas bija

aicināti atklāti dalīties pieredzē un iespaidos, un potenciālo pilnveidojumu ieteikumos par aizvadīto semestri RISEBA.

Kopumā var secināt, ka RISEBA konsekventi katru akadēmisko gadu piesaista ievērojamu ienākošo studentu pieplūdumu, uzsverot augstskolas un “Eiropas biznesa studijas” programmas popularitāti un pievilcību ERASMUS+ apmaiņas programmu ietvaros. To īpaši akcentē ievērojamā tendence, ka vairāki studenti pēc RISEBA izglītības vides iepazīšanas izvēlas pagarināt savu uzturēšanos Latvijā, augstskolā RISEBA, no viena semestra līdz pilnam akadēmiskajam gadam.

2.6. Audita, monitoringa un aptauju novērtējumi un to rezultātu analīze programmas kontekstā

Tradicionālā studiju procesa vērtēšana un vērtēšana aptver gan studiju saturu, gan mācībspēkus. Aptaujas tiek veiktas katra studiju kursa noslēgumā, iesaistot visus programmas studentus. Kursi tiek vērtēti pēc 11 kritērijiem, izmantojot 5 baļļu skalu (1 par pilnīgi nepiekrītu, 5 par pilnīgi piekrītu). Kopumā atsauksmes pārsvarā ir pozitīvas, atspoguļojot labvēlīgus vērtējumus gan par studiju saturu, gan mācībspēkiem.

Kopumā studenti pauž gandarījumu par programmas kvalitāti un mācībspēkiem. Īpaši viņi novērtē lekciju formātu ar nozares praktiķiem un iespēju nodarbības laikā brīvi uzdot jautājumus un iesaistīties diskusijās.

2.6.1. Studiju kursu Moodle vietņu audita rezultātu analīze

[Skatīt Kvalitātes vadītājas sūtītos failus](#)

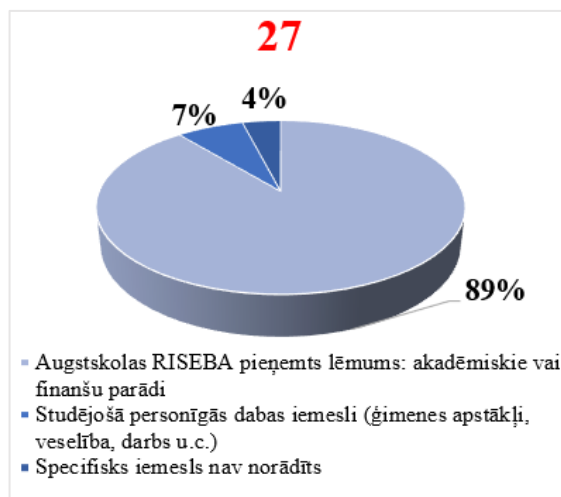
2.6.2. Studiju kursu vērtējumu objektivitātes monitoringa analīzes rezultāti

Vispārējos noteikumus par *Studiju vērtējumu objektivitātes novērtēšana Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolā “RISEBA”* skatīt PZ 1.Pileikumā. Savukārt specifisku Studiju

vērtējumu objektivitātes novērtējumu par 2022./2023.studiju gadu tieši EBS programmas ietvaros skatīt PZ 2.Pielikumā.

2.6.3. Studējošo atbiruma un tā iemeslu analīze

Bakalauru studiju programmas “Eiropas biznesa studijas” eksmatrikulēto studentu skaits un to iemeslu apkopojums 2022./2023. studiju gadā (no 01.09.2022.-30.08.2023.) Kopējais eksmatrikulēto studentu skaits studiju programmā: **27**.

2.3.attēls. EBS programmā eksmatrikulēto studentu iemeslu apkopojums 2022./2023.studiju gadam.

24 studenti šajā pārskata gadā no augstskolas tika atskaitīti RISEBA pieņemta lēmuma dēļ, kas saistīts vai nu ar studējošo akadēmisko parādu lielumu, vai arī visbūtiskākais – finanšu parādu dēļ. 2 studējošie tika eksmatrikulēti no studijām personīgo iemeslu dēļ, bet 1, kura iemesls nav skaidrs.

2.6.4. Studējošo studiju kursa (t.sk. mācībspēka) novērtēšanas analīze

Ethics and Social Responsibility_Doc. Jūlija Žakemo_ERASMUS_3_BEBKRPA160_45
07.12.2022 Total number of respondents: 5

Studentu komentāri.

Pozitīvie aspekti:

- ✓ Studenti atzinīgi novērtēja iespēju izpētīt dažādas tēmas un dalīties tajās ar citiem studentiem, tādējādi mācoties cits no cita.
- ✓ Studenti atzinīgi novērtē izmantotās metodes tēmu apgūšanās, tādas kā darbs ar zinātniskiem rakstiem un sadarbība ar kursa biedriem, kas viņuprāt studijas šī studiju kursa ietvaros padarīja efektīvākas nekā tradicionālās lekciju metodes.
- ✓ Studentiem patika eksāmena formāts šī studiju kursa ietvaros.

Uzlabojamās jomas:

- Daži studējošie uzskatīja, ka kursa un sagatavošanās laikā nebija pietiekami daudz uzmanības tieši ētikas teorijai un piemēriem.
- Tika atzīmēts kursa biedru iesaistīšanās trūkums un nepietiekamas pasniedzējas atsauces par ētikas tēmām.
- Tika izteikta vēlme pēc vairāk nodarbībām/ lekcijām (lielāka kredītpunktu apjoma), lai adekvāti aptvertu studiju kursa vielu.

Lai uzlabotu studiju kursa kvalitāti, pasniedzējai būtu vērts izskatīt plašāku ieskatu tieši ētikas teorijā ar īstiem dzīves piemēriem, mudināt studentus aktīvāk piedalīties lekciju norisē, piedāvāt konstruktīvu atgriezenisko saiti par viņu darbu. Programmas kontekstā būtu vērts apsvērt iespēju pagarināt studiju kursa garumu, lai dotu iespēju dziļāk izpētīt priekšmetu un ar to saistītos jautājumus.

Financial Accounting_Lubova Borisenko_BEBxRPDA160_9 07.10.2022 Total number of respondents: 2

Studentu komentāri.

Pozitīvie aspekti:

- ✓ Neviens nav minēts.

Uzlabojamās jomas:

- **Mācību metodes:** pasniedzējas mācību metodes tika kritizētas kā “šausmīgas”. Skaidrošanas temps bija pārāk ātrs, tāpēc studentiem, īpaši tiem, kuriem nav bijusi iepriekšēja saskarsme ar grāmatvedību, bija grūti saprast materiālus un veikt attiecīgās piezīmes/ konspektus. Studentiem bija sajūta, ka pasniedzēja vairāk pievērsās Erasmus+ apmaiņas programmas studentiem, kuriem jau bija priekšzināšanas grāmatvedībā. Bija priekšstats par labvēlību pret dažiem konkrētiem studentiem, kuri jau bija lietpratēji grāmatvedībā. Kopumā pieredze bija ļoti neapmierinoša, un respondents (students) neieteiktu šo konkrēto studiju kursu citiem biedriem.

Lai uzlabotu studiju kursa pieredzi, ir svarīgi, lai pasniedzēja pielāgotu savas mācību metodes visa veida auditorijai, tas ir, lai pielāgotos studentiem ar dažāda līmeņa priekšzināšanām. Palēnināt skaidrošanas tempu, sniegt skaidrākus komentārus un piedāvāt papildu atbalstu iesācējiem varētu palīdzēt uzlabot studiju kursa izpratni un iesaistīšanos no studējošo puses. Turklāt, lai radītu pozitīvāku studiju vidi šī kursa ietvaros, būtu ļoti svarīgi nodrošināt godīgumu un objektivitāti mijiedarbībā ar pilnīgi visiem studentiem.

Human Resource Management_Vanda Brūvele_ERASMUS_3_BEBCRPDA160_33 02.11.2022 Total number of respondents: 7

Studentu komentāri.

Pozitīvie aspekti:

- ✓ Sniegtie papildu materiāli bija interesanti un studiju kursam deva ievērojamu pievienoto vērtību.
- ✓ Studenti atzinīgi novērtēja eksāmena formātu un uzskatīja, ka praktiskās gadījuma situāciju analīzes ir noderīgas un attīstošas.

Uzlabojamās jomas:

- Daži studenti uzskatīja, ka lekcijas prasa daudz un ļoti uzmanīgas klausīšanās, un tajā sakarā bija pārāk garas.
- Studenti atzina, ka pasniedzēja centās visu iespējamo, taču bija atšķirības pasniegšanas manierē, salīdzinot ar to, pie kā viņi bija pieraduši "mājas" augstskolā.

Lai pilnveidotu studiju kursu, pasniedzēja varētu apsvērt iespēju lekcijās iekļaut vairāk interaktīvu element/ daudzveidīgāku lekciju formātu, lai nodrošinātu lielāku studentu iesaisti. Turklāt biežāku, bet īsāku pārtraukumu nodrošināšana šī studiju kursa ietvaros, varētu palīdzēt novērst nogurumu un uzlabot apgūstamās vielas vispārējo uztveri.

Information Technologies_Bohdan Haidabrus_ BEBxRPDA160_25 14.11.2022 Total number of respondents: 6

Studentu komentāri.

Pozitīvie aspekti:

- ✓ Studenti uzskatīja, ka eksāmena formāts bija ļoti patīkams un draudzīgs.
- ✓ Pasniedzēja neformālā un cieņpilnā pieeja veicināja draudzīgu atmosfēru, kas atviegloja studiju kursa izpratni.
- ✓ Kurša organizēšana, ieskaitot mājasdarbus, prezentācijas un noslēguma darbu, tika atzīta, kā attīstoša un studējošajiem progresīva.
- ✓ Praktiskie komponenti, piemēram, prezentācijas, palīdzēja samazināt uztraukumu salīdzinājumā ar klasiskajiem, teorētiskajiem/rakstiskajiem eksāmeniem.
- ✓ Kurss sniedza vērtīgas zināšanas, kas piemērojamas topošā vadītāja/ līdera un komandas darbam.

Uzlabojamās jomas:

- Daži studenti uzskatīja, ka viņiem trūkst kursa biedru un pasniedzēja atbalsts.
- Tika paustas bažas par to, ka daži kursa biedri saņēma labākus vērtējumus, neskatoties uz to, ka viņu darbs nebija tik spēcīgs (subjektīvais viedoklis).

Lai uzlabotu kursa pieredzi, pasniedzējam ir svarīgi sniegt vairāk norādījumu un atbalstu, lai efektīvi izmantotu papildus materiālus. Izliekot vērtējumus, būtu vērts pievērst uzmanību

skaidrai un konstruktīvai atgriezeniskajai saitei, kas palīdzētu saglabāt akadēmiskos standartus un studējošajiem saprotamu izlikto vērtējumu atbilstību sniegumam.

2.6.5. Studējošo ikgadējās anketēšanas rezultātu analīze

Nav datu.

2.6.6. Studiju programmas novērtējums

7,5.

Studiju programmas priekšrocības:

- ✓ Eksperti mācībspēki
- ✓ Prasmīgi angļiski runājoši instruktori
- ✓ Programmas direktore Inese Kukle
- ✓ Starptautiska studiju vide ar dalīšanās iespējām

Studiju programmas trūkumi:

- Ierobežotas praktiskās nodarbības, galvenokārt balstās uz PowerPoint prezentācijām
- Komunikācijas problēmas ar atsevišķiem pasniedzējiem
- Dienas grafiks ar divām lekcijām dienā
- Neizpildīts solījums par kursa specializāciju
- Mācību materiālu pārklāšanās finanšu jomasursos
- Ierobežota izvēle C daļasursos
- Kurasa kuratora trūkums

Programmas uzlabošanas ieteikumi:

- Pārskatīt lekciju grafiku
- Pastiprināt uzmanību franču valodas kursiem

2.6.7. Noslēguma darba izstrādes procesa novērtējums

Skatīt Kvalitātes vadītājas ziņojumu un tā pielikumus

3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.1. *Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai.*

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas RISEBA bibliotēka nodrošina pieeju informācijai, kas nepieciešama studiju, pētniecības un zinātniskas darbības veikšanai, piedāvājot bibliotēkas krājumā esošos informācijas resursus, kā arī pasūtot informācijas resursus no citām bibliotēkām lietošanai uz noteiktu laika periodu (Starpbibliotēku abonements). Bibliotēka lieto integrēto bibliotēku informācijas sistēmu ALEPH 500 un piedalās valsts nozīmes bibliotēku [kopkataloga](#) veidošanā. Bibliotēka nodrošina studiju procesā nepieciešamo mācību un uzziņu literatūru, pieeju datu bāzēm un preses izdevumiem, sniedz pakalpojumus augstskolas studentiem un akadēmiskajam personālam, darbiniekiem – datorizētas darba vietas ikdienas studiju procesā, konsultācijas par e-pakalpojumu izmantošanu, apmācības informācijas meklēšanas prasmju pilnveidošanai, bibliogrāfiskās uzziņas, veido [Noslēguma darbu datubāzi](#).

Bakalaura studiju programmas "Eiropas biznesa studijas" studentiem tiek piedāvāti informācijas resursi atbilstoši docējamo kursu tematiem. Diemžēl kursu docētāji ļoti neaktīvi papildina bibliotēkas krājumu ar jaunākajiem studiju procesa nodrošināšanai nepieciešamajiem izdevumiem. 2022.\2023. gadā netika iegādāts neviens informācijas resurss.

Ik gadu kvalitatīva studiju procesa atbalstam tiek abonētas un izmantotas datubāzes EBSCO Academic Search Complete (pilnteksta publikācijas humanitārajās un sociālajās zinātnēs), Web of Science (pilnteksta publikācijas dabaszinātnēs, sociālajās, humanitārajās zinātnēs, mākslā u.c.), Emerald (biznesa vadības informācija), SCOPUS (daudznozaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāze), ScienceDirect (datubāze dabas un tehniskajās zinātnēs, dzīvības zinātnēs un medicīnā, kā arī humanitārajās un sociālajās zinātnēs), Passport (kompānijas Euromonitor International informācijas resurss starptautiskajā biznesā un mārketingā, ekonomikā, starptautiskajās attiecībās, tūrismā, kā arī sociālajās zinātnēs), Leta.lv, Nozare.lv, Visas datubāzes ir pieejamas arī attālināti, lietošanai ārpus augstskolas telpām. Statistikas pārskats pieejams attēlos.

3.2. *Studiju maksas konkurētspējas novērtējums*

Eiropa – labi attīstīts kontinents ar daudzveidīgu ekonomiku, ir iecienīts galamērķis visā pasaulē. Studenti visā pasaulē izvēlas tieši Eiropu, pateicoties tās spēcīga līmeņa un kvalitātes augstākās izglītības iespējām. Šī reģiona daudzveidīgais klimats padara to par pievilcīgu studiju vietu daudziem. Tieši Eiropā ar vien vairāk pieaug ārvalstu (ārpus Eiropas dzīvojošo) studentu

skaitis, kas iegūst bakalaura grādu uzņēmējdarbībā, ekonomikā un administrācijā, nodrošinot sev daudzas karjeras iespējas un nākotni pēc studiju absolvēšanas. Tādas jomas kā *vadība, finanses, banku darbība, ekonomika, plānošana, mārketing, tirdzniecība, tūrisms, viesmīlības vadība un personāla vadība* ir dzīvotspējīgas nozares ar plašām karjeras iespējām. Vairāku Eiropas valstu piedāvātās stipendijas starptautiskajiem studentiem, padara to par vēl izdevīgu un vēlamāku izglītības galamērķi.

RISEBA profesionālā bakalaura studiju programma “Eiropas biznesa studijas” galvenokārt ir orientēta uz biznesa vadības jomu un fokusējas uz tādām nozarēm kā vadība, ekonomika un finanses, mārketing, personības attīstība, politika un līdzīgas. Ir skaidrs, ka Eiropā kopumā un pat tuvākajās kaimiņvalstīs ir daudz līdzīgu un analoģu programmu. Šis fakts padara EBS programmas pozīciju nostabilizēšanu un “redzamību” īpaši sarežģītu un izaicinošu.

Daudzu līdzīgu/ alternatīvu programmu ainavā Baltijas reģionā un Eiropā kopumā, tajā skaitā Šveicē un Lielbritānijā, EBS programmas popularizēšanā un studentu piesaistē ir ļoti spēcīgi un spilgti jāizceļas, uzsverot tās pašas unikālākās iezīmes, kvalitāti un internacionalizāciju studiju procesā/ īstenošanā, individualizētu studentu pieeju, spēcīgu disciplīnu un pārliecinošus programmas pārdošanas punktus, kas atsvēr arī tās studiju maksu.

Tabula 3.1.

EBS programmas konkurējošo studiju programmu salīdzinājums

(Latvija, Lietuva un Igaunija)

Izglītības iestādes nosaukums	pilsēta un valsts	studiju programmas nosaukums	studiju ilgums	KP / ECTS	studiju valoda	studiju forma	studiju maksa
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola RISEBA	Rīga, Latvija	Profesionālā bakalaura studiju programma: Eiropas biznesa studijas <i>Profesionālais bakalaura grāds Eiropas biznesā / Kvalifikācija – uzņēmuma vadītājs</i>	4 gadi	160 / 240	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātie) no pl.8:20 līdz pl.16:50	<i>LR pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem:</i> 4400 EUR <i>ES, EEZ, NVS, Ukrainas, Gruzijas un Turkmēnistānas pilsoņiem:</i> 5100 EUR <i>Ārzemnieki, kas nav ES pilsoņi:</i> 6000 EUR / gadā
Ekonomikas un kultūras augstskola EKA	Rīga, Latvija	Akadēmiskā bakalaura studiju programma: Vadības zinības	3 gadi	120 / 180	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātie)	2500 EUR / gadā

Biznesa augstskola Turība	Rīga, Latvija	Profesionālā bakalaura studiju programma: Uzņēmējdarbības vadība	4 gadi	160 / 240	latviešu vai angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2670 EUR (LV) 2790 EUR (ENG) / gadā
		Profesionālā bakalaura studiju programma: Starptautiskās komunikācijas vadība	4 gadi	160 / 240	latviešu vai angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2670 EUR (LV) 2790 EUR (ENG) / gadā
		Profesionālā bakalaura studiju programma: Biznesa loģistikas vadība	4 gadi	160 / 240	latviešu vai angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2670 EUR (LV) 2790 EUR (ENG) / gadā
		Profesionālā bakalaura studiju programma: Mārketingis un tirdzniecības vadība	4 gadi	160 / 240	latviešu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2670 EUR / gadā
Baltijas Starptautiskā akadēmija BSA	Rīga, Latvija	Akadēmiskā bakalaura studiju programma: Eiropas studijas Studiju virziens "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija"	3 gadi	120 / 180	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2125 EUR / gadā
		Profesionālā bakalaura studiju programma: Eiropas ekonomika un bizness Studiju virziens "Ekonomika"	4 gadi	160 / 240	latviešu vai angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2125 EUR / gadā
Rīgas Stradiņa universitāte RSU	Rīga, Latvija	Akadēmiskā bakalaura studiju programma: Starptautiskais bizness un ilgtspējīga ekonomika	3 gadi	120 / 180	latviešu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2300 EUR / gadā
		Akadēmiskā bakalaura studiju programma: Starptautiskās attiecības – Eiropas studijas Studiju virziens "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija"	3 gadi	120 / 180	latviešu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2300 EUR / gadā
		Akadēmiskā bakalaura studiju programma: Starptautiskais bizness un jaunuzņēmumu darbība	3 gadi	120 / 180	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	3000 EUR / gadā
Rīgas Biznesa skola RBS	Rīga, Latvija	Biznesa vadības bakalaurs ar 4 fokusa jomām: <i>starptautiskā uzņēmējdarbība; mārketingis; finanses; uzņēmējdarbība</i>	3 gadi	120 / 180	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	ES rezidenti Pirmais gads: 5100 EUR Otrais gads: 5500 EUR Trešais gads: 5800 EUR ES ne-rezidenti Pirmais gads: 7150 EUR Otrais gads: 7170 EUR Trešais gads: 7210 EUR

Rīgas Tehniskās universitātes RTU	Rīga, Latvija	Akadēmiskā bakalaura studiju programma: Vadīšana starptautiskos uzņēmumos	3 gadi	120 / 180	latviešu vai angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	5100 EUR / gadā
		Profesionālā bakalaura studiju programma: Starptautisko ekonomisko sakaru vadīšana	4 gadi	160 / 240	latviešu vai angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	1800 EUR / gadā
	Rīga vai Liepāja, Latvija	Profesionālā bakalaura studiju programma: Uzņēmējdarbība un vadīšana	4 gadi	160 / 240	latviešu vai angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	1800 EUR / gadā
	Rīga, Latvija	Profesionālā bakalaura studiju programma: Uzņēmējdarbības loģistika	4 gadi	160 / 240	latviešu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	1800 EUR / gadā
Banku Augstskolas	Rīga, Latvija	Profesionālā bakalaura studiju programma: Starptautiskās finanses (dubultdiploms ar Šveices Biznesa skolu) Šveices Biznesa skolas grāds uzņēmējdarbības vadīšanā ar specializāciju starptautiskajā vadībā (BBA International Management)	4 gadi	160 / 240	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	5720 EUR / gadā <i>Ir pieejamas Valsts budžeta vietas</i>
		Profesionālā bakalaura studiju programma: Biznesa procesu vadība <i>Iegūstamā kvalifikācija:</i> <i>Uzņēmuma vadītājs</i> <i>Personāla vadītājs</i> <i>Tirgvedības (mārketinga) vadītājs</i>	4 gadi	160 / 240	latviešu vai angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	3136 EUR 3812 EUR / gadā
Liepājas Universitāte	Liepāja, Latvija	Profesionālā bakalaura studiju programma: Biznesa un organizācijas vadība	4 gadi	160 / 240	-	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	1780 EUR / gadā
		Akadēmiskā bakalaura studiju programma: Eiropas valodu un kultūras studijas <i>Humanitāro zinātņu bakalaura grāds</i>	4 gadi	-	-	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	1780 EUR / gadā
Rīgas Ekonomikas augstskola SSE Rīga	Rīga, Latvija	BSc Programme [BSc programma]	3 gadi	-	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	7100 EUR / gadā <i>Studenti no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas: 4700 EUR / gadā</i>
Transporta un sakaru institūts TSI	Rīga, Latvija	Akadēmiskā bakalaura studiju programma: Uzņēmējdarbība un vadība	3 gadi	120 / 180	latviešu vai angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	3500 EUR / gadā

							<i>Studenti no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Ukrainas, ES un EEZ valstīm: 2500 EUR / gadā</i>
Ventspils Augstskola	Ventspils, Latvija	Profesionālā bakalaura studiju programma: Biznesa vadība Legūstamā kvalifikācija: <i>Starptautisko sakaru vadītājs</i> <i>Finanšu vadītājs</i> <i>Tirgvedības (mārketinga) vadītājs</i>	4 gadi	160 / 240	latviešu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	1520 EUR / gadā
ISM University of Management and Economics	Viļņa, Lietuva	Entrepreneurship and Innovation	3 gadi	180 ECTS	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	6980 EUR / gadā
		International Business and Communication	3 gadi un 6 mēneši	210 ECTS	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	5980 EUR / gadā
		Business Management and Marketing	3 gadi un 6 mēneši	210 ECTS	lietuviešu vai angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	5980 EUR / gadā
SMK University of Applied Sciences	Viļņa, Lietuva	Profesionālā bakalaura studiju programma: International Business	3 gadi	-	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	ES rezidenti 2100 EUR / gadā ES ne-rezidenti 3400 EUR / gadā
		Business Building and Management	3 gadi	-	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	ES rezidenti 2350 EUR / gadā ES ne-rezidenti 3400 EUR / gadā
	Viļņa; Klaipēda; Kauņa, Lietuva	Profesionālā bakalaura studiju programma: Sustainable Business and Green Technologies	3 gadi	-	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	ES rezidenti 2350 EUR / gadā ES ne-rezidenti 3400 EUR / gadā
Vilnius Tech	Viļņa, Lietuva	Business Management	4 gadi	-	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2970 EUR / gadā

Vytautas Magnus University	Kauņa, Lietuva	Business Administration	4 gadi	-	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2865 EUR / gadā
		Bioeconomy Business Management	4 gadi	-	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	2865 EUR / gadā
Tallinn University	Tallina, Igaunija	Politics and Governance	3 gadi	180 ECTS	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	4400 EUR / gadā
Tallinn University of Technology (TalTech)	Tallina, Igaunija	International Business Administration	3 gadi	180 ECTS	angļu	Pilna laika studijas dienā (klātiene)	4200 EUR / gadā

Veicot cenu salīdzinājumu starp līdzīgām programmām Latvijā, tajā skaitā Lietuvā un Igaunijā, redzams, ka augstskolas RISEBA “Eiropas biznesa studijas” programmas maksa ir saprātīgās robežās, **ko var secināt ņemot vērā vairākus zemāk tekstā aprakstītus faktoros.**

EBS programmas studiju maksa ir **konkurētspējīga**.

Vērtības piedāvājums: studiju maksa, lai arī ne mazākā, tomēr rada līdzsvaru starp izglītības kvalitāti, augstskolas resursiem un kopējo vērtību, kas studentiem tiek piedāvāta EBS programmas ietvaros, piemēram, *RISEBA sponsorēta Lingvistiskā prakse Francijā vismaz 2 nedēļu garumā.*

Tā pat var pieņemt, ka EBS programmas cena, tās diapazons, šķietami, ir **pienemamas studentiem**, ņemot vērā programmas ilgumu un iespējamus ieguldījumus, atdevi izglītības kvalitātes un nākotnes karjeras perspektīvās.

Papildus iepriekš minētajiem faktoriem ir svarīgi ņemt vērā ekonomisko kontekstu šajā 2022./2023. studiju gada pārskata periodā. Studiju maksa augstskolas RISEBA “Eiropas biznesa studijas” programmai ir pamatota, ņemot vērā arī **ekonomiskos apstākļus**, ko raksturo augsta **inflācija**. Pasaule, tostarp Latvija, un augstskola RISEBA, šajā pārskata periodā ir piedzīvojuši paaugstinātas inflācijas periodu. Ekonomiskie nemieri un globālā nenoteiktība ir veicinājuši izmaksu pieaugumu dažādās nozarēs, tostarp augstākajā izglītībā. RISEBA lēmums saglabāt studiju maksu saprātīgā diapazonā apliecina, ka neskatoties uz lieliem ekonomiskajiem izaicinājumiem un inflācijas spiedienu, augstskola cenšas maksimālās robežās cenu necelt pārmērīgi augstu, tajā pat laikā saglabāt izglītības kvalitāti.

4. Mācībspēki

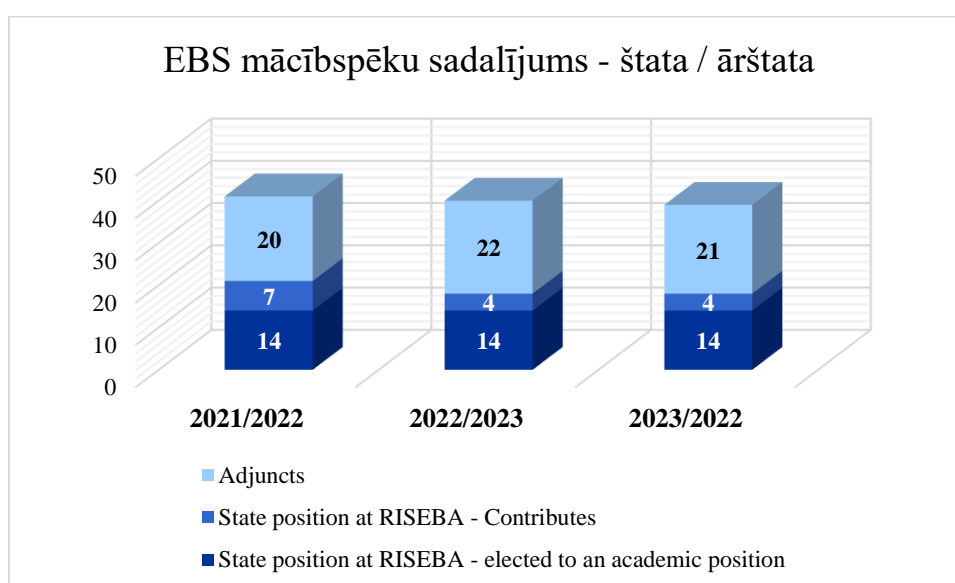
4.1. *Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums*

Ievērojot [Augstskolu likuma 55. panta prasības](#), [Noteikumus par valsts akadēmiskās izglītības standartu](#), [Noteikumus par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu](#), u.c.

4.2. *Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums, to ietekme uz studiju kvalitāti*

Programmai 2022./2023.studiju gadā tika piesaistīts un ārštata mācībspēku sastāvam pievienojās ļoti pieredzējis savas jomas profesionālis un speciālists **Aigars Ģermanis**, kurš ne tikai sniedz vērtīgu pieredzi studentiem, bet arī nodrošina studentiem ienesīgas prakses iespējas. Aigars Ģermanis ir stratēģiskās vadības konsultants ar vairāk kā 20 gadu pieredzi vadībā ātrās aprites patēriņa preču – FMCG sektorā. Pēdējos 15 gadus bijis atbildīgs par uzņēmumu stratēģijām valdes un valdes priekšsēdētāja pozīcijās tādos uzņēmumos kā Proceter&Gamble, Sanitex, Amber Beverage Group, Immer Group (Komercizglītības centrs SIA, 2024). Aigars Ģermanis EBS programmas ietvaros pasniedz studiju kursu “Pārdošanas vadīšana” (Sales Management) 3.kursa studentiem. Kursa ietvaros pasniedzējs piedāvā studentiem prakses iespējas, jo šī studiju gada otrajā semestrī studentiem ir jāiziet “Starptautiskā prakse” globāli atzītā uzņēmumā.

Pārdomājot pandēmijas gadus, ir skaidrs, ka, lai gan tas radīja daudzus izaicinājumus, tas arī pavēra jaunas iespējas un radīja jaunus ceļus sadarbībai ar ārvalstu pasniedzējiem gan institucionāli, gan individuāli.

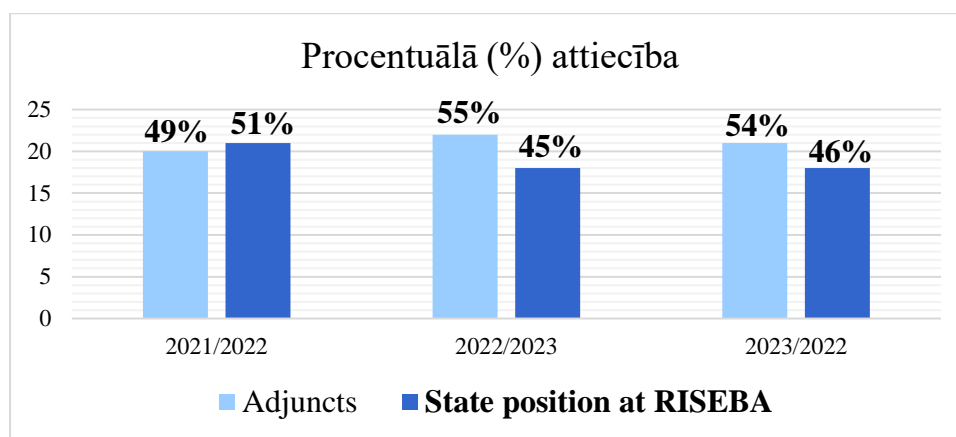
No štata pozīcijās esošajiem mācībspēkiem, tikai 4 nav Ph.D grāda, kā arī 1 no mācībspēkiem ir Ph.D kandidāts, kas tūlīt aizstāvēs savu doktora darbu.

Grāds	Mācībspēka Vārds un Uzvārds	Kategorija: SPE vai SPC	Studiju kurss/ vai kursi, kurus pasniedz EBS programmas ietvaros
Dr.oec.	Aleksandrs Fedotovs	SPE	
Ph.D	Ali Ait Si Mhamed	SPE	
Dr.oec.	Almir Pestek	SPE	
Dr.oec.	Andrejs Čirjevskis	SPE	
Dr.oec.	Andrejs Limanskis	SPE	
Mg.hrm.	Gaļina Zilgalve	SPC	
Mg.phil.	Ingūna Romānova	SPE	
Ph.D	Ioseb Gabelaia	SPE	
Dr.oec.	Irina Senņikova	SPE	
Mg.phil.	Irina Sidorčuka	SPE	
Dr.phys.	Ivars Godmanis	SPE	
Ph.D	Jans Kevišs-Petuško	SPE	
Ph.D	Jūlija Žakemo	SPE	
Dr.paed., Dr.psych., Mg.math.	Mārtiņš Veide	SPE	
Mg.oec.	Valērija Kozlova	SPC	
Dr.oec.	Valters Kaže	SPE	
PhD kandidāte	Zane Raščevska	SPC	

Grāds	Mācībspēka Vārds un Uzvārds	Kategorija: Adjunct	Studiju kurss/ vai kursi, kurus pasniedz EBS programmas ietvaros
Mg	Abdellah Boufakri	A	<i>EU Language: Business French 1, 2</i>
Mg.soc.	Agris Dzilna	A	<i>Principles of Advertising and Graphic Design</i>
Mg	Aigars Ģermanis	A	<i>Sales Management</i>
Dr.oec.	Anatolijs Petrovs	A	<i>Fundamentals of Management</i>
Mg.iur.	Andrew Gareleck	A	<i>Company and International Business Law</i>
Mg.psych.; Mg.administr.	Anete Hofmane	A	<i>Personal Development (Employability skills); Personal Development - People Management; Cognitive Psychology; Personal Development (Professional Growth)</i>
Ph.D	Bohdan Haidabrus	A	<i>Information Technologies; Project Management</i>
Ph.D	Elīna Miķelšone	A	<i>Innovation and Creativity in Business</i>
Mg.phil.	Irina Kozlova	A	<i>Latvian</i>
Dr.oec.	Jacek Tomkiewicz	A	<i>Managerial Economics</i>
Mg.phil.	Joan Cervantes Cutierrez	A	<i>EU Language: Spanish 1, 2</i>
Mg	Joanna Janīna Teilane	A	<i>Introduction to Law</i>
Dr.iur.	John Joseph Burke	A	<i>International Banking and Financial Markets</i>
Mg	Jūlija Ūdre	A	<i>General French 1, 2</i>
Mg	Kristina Petļak	A	<i>Logistics</i>

Mg.soc.	Ļubova Borisenko	A	<i>Financial Accounting 1, 2; Managerial Accounting</i>
Mg.soc.	Maksims Grinčuks	A	<i>Microeconomics</i>
Mg	Mihkels Kersna	A	<i>Corporate Finance</i>
Mg.phil.	Narine Bžiškjane	A	<i>Business English 3, 4; Russian 1, 2</i>
Mg	Robert Buckmaster	A	<i>Academic Writing</i>
Ph.D	Sean Patrick Saßmannshausen	A	<i>Entrepreneurship</i>
Mg	Vanda Brūvele	A	<i>Human Resource Management</i>

Nr.	Studiju kursa nosaukums angļu valodā	Konsolidācijas procesā veiktās izmaiņas studiju kursa nosaukumā (ja attiecināms)
1.	<i>Academic Writing</i>	<i>Academic Writing</i>
2.	<i>Business English 3, 4</i>	<i>Business English 3, 4</i>
3.	<i>Cognitive Psychology</i>	<i>Cognitive Psychology</i>
4.	<i>Company and International Business Law</i>	<i>International Business Law</i>
5.	<i>Corporate Finance</i>	<i>Corporate Finance</i>
6.	<i>Entrepreneurship</i>	<i>European Entrepreneurship</i>
7.	<i>EU Language: Business French 1, 2</i>	<i>Business French 1, 2</i>
8.	<i>EU Language: Spanish 1, 2</i>	<i>Spanish 1, 2</i>
9.	<i>Financial Accounting 1, 2</i>	<i>Financial Accounting 1, 2</i>
10.	<i>Fundamentals of Management</i>	<i>Management 1, 2</i>
11.	<i>General French 1, 2</i>	<i>General French 1, 2</i>
12.	<i>Human Resource Management</i>	<i>Human Resource Management</i>
13.	<i>Information Technologies</i>	<i>Information Technologies</i>
14.	<i>Innovation and Creativity in Business</i>	<i>Innovation Management</i>
15.	<i>International Banking and Financial Markets</i>	
16.	<i>Introduction to Law</i>	<i>Introduction to European Law</i>
17.	<i>Latvian</i>	<i>Latvian</i>
18.	<i>Logistics</i>	<i>Logistics</i>
19.	<i>Managerial Accounting</i>	<i>Fundamentals of Managerial Accounting</i>
20.	<i>Managerial Economics</i>	<i>Managerial Economics</i>
21.	<i>Microeconomics</i>	<i>Microeconomics</i>
22.	<i>Personal Development - People Management</i>	
23.	<i>Personal Development (Employability skills)</i>	
24.	<i>Personal Development (Professional Growth)</i>	
25.	<i>Principles of Advertising and Graphic Design</i>	<i>Principles of Advertising and Graphic Design</i>
26.	<i>Project Management</i>	<i>Fundamentals of Project Management</i>
27.	<i>Russian 1, 2</i>	<i>Russian 1, 2</i>
28.	<i>Sales Management</i>	<i>Sales Management</i>

4.3. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums

Lai nodrošinātu nevainojamu studiju kursu norisi EBS programmā un viesmācībspēku un adjunktu piesaisti, universitāte nodrošina šādu saskaņotu sistēmu ar sekojošiem soļiem:

Sazinieties ar profesoriem semestri vai pat gadu pirms kursa sākuma datuma, lai pārrunātu dažādus konkrētā studiju kursa aspektus, piemēram, saturu, mācību metodes, nodarbību grafiku un profesora pakalpojumu apmaksu. Konkrēts profesora Roberta Bakmeistara piemērs.

Gatavojoties kursam, EBS programmu direktors un attiecīgās katedras vadītājs ieplāno tiešsaistes tikšanos (laikā no 2020. līdz 2022. gadam (pandēmijas periods; citos gadījumos vēlamas tikšanās klātienē)). pirms sākuma datuma. Šajā sanāksmē tiek apspriestas tādas detaļas kā kursa formāts (klātienē, tiešsaistē, hibrīds), apmaksas noteikumi un izmitināšanas kārtība Latvijā. Tiek risināti arī citi būtiski organizatoriski jautājumi. Papildus profesoram pa e-pastu tiek nosūtīta rokasgrāmata, kurā iekļauti norādījumi par piekļuvi elektroniskajiem resursiem, piemēram, e-riseba.lv un my.riseba.lv.

EBS programmu direktors ir atbildīgs par kursu dalībnieku ceļojumu un izmitināšanas organizēšanu. Tas ietver rezervāciju veikšanu viesnīcās vai citās universitātes pilsētiņas ēkās, piemēram, H2O 6 ēkā, kas atrodas Durbes ielā 4 (RISEBA citā universitātes pilsētiņā). Piemēram, Emīla Veļinova uc gadījumā būtu jāveic īpaši pasākumi, lai apmierinātu viņu ceļošanas un izmitināšanas vajadzības.

Pēc profesoru fiziskās ierašanās tiek organizēta tikšanās ar EBS programmas direktoru, programmas administratoru un attiecīgās katedras vadītāju, lai iepazīstinātu un iekļautu viesfakultāti RISEBA procesos.

Programmas administrators, programmas direktors vai nodaļas vadītājs, ja nepieciešams, apkopo materiālus un prezentē RISEBA elektronisko lauku.

Pēc kursu beigām notiek tikšanās ar EBS programmu direktoru, lai izvērtētu un precizētu turpmāko sadarbību.

5. Būtiska informācija par studiju programmu

5.1. Studiju programmas padomes darbība

Priekšsēdētāja:

Inese Kukle, profesionālās bakalaura studiju programmas „Eiropas biznesa studijas” direktore.

RISEBA pārstāvji:

Dr.oec. **Irina Senņikova**, rektora v.i., profesore

Dr.psych. **Lūcija Rutka**, studiju prorektore, profesore

Anna Grēta Pilsuma, Erasmus+ un dubultgrādu studentu koordinatore

Anastasija Kižlo, Studiju departamenta vadītāja

Arnita Berežanina, Studiju kvalitātes centra vadītāja

Darba devēju pārstāvji:

Dr.sc.administr., **Iveta Cīrule**, SIA BIORGANIK5 valdes locekle.

Mg.oec. **Nadežda Rika**, SIA “FN-SERVISS” Mācību centra “Drošība” direktore, RISEBA lektore

Mg.psych., Mg.sc.administr. **Anete Hofmane**, RTU pētniece, lektore

Diāna Lopeta

Mācībspēki:

Dr.paed., Dr.psych., Mg.math., **Mārtiņš Veide**, Biznesa un ekonomikas fakultātes dekāns, Biznesa katedras vadītājs

Mg.hrm., **Galina Zilgalve**, Ārējo sakaru nodaļas vadītāja

Dr. **Emil Velinov**, RISEBA asociētais profesors

Absolventi:

Vitalijs Berežanins (2011), absolvējis arī RISEBA maģistra studiju programmu “Starptautiskais bizness”

Maceralīks Kristiāns (2021), šobrīd studē RISEBA maģistra studiju programmā “Starptautiskais bizness”

Nensija (2022)

Programmā studējošie:

Keita Arta Kūmiņa (Latvija), 1.kursa studente (kursa vecākā)

Sofya Kurochkina (Kazahstāna), 2.kursa studente

Artjoms Popovs (Latvija), 3.kursa students

Laura Dauginoviča (Latvija), 4.kursa studente (RISEBA Studējošo pašpārvaldes valdē)